

**Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta**

Katedra tělesné výchovy

Bakalářská práce

Úspěchy československého ledního hokeje od jeho počátků po současnost

Successes of Czechoslovak ice hockey since the early times until present time

Autor:

Petr Krupka

Obor studia:

Vychovatelství

Typ studia:

Kombinované studium

Vedoucí práce:

PaedDr. Ladislav Pokorný

2012

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Úspěchy československého ledního hokeje od jeho počátků po současnost“ vypracoval samostatně pod vedením PaedDr. Ladislava Pokorného. V práci jsem použil informační zdroje uvedené v seznamu.

Knovíz 77, Slaný 30. března 2012

.....
Petr Krupka

Poděkování:

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce PaedDr. Ladislavu Pokornému za trpělivou a přínosnou spolupráci a množství cenných rad, které mi významně pomohly při její tvorbě. Dále bych chtěl poděkovat spoluhráčům z hokejového týmu HC Slaný a všem pamětníkům, kteří mi poskytli důležité informace k bakalářské práci.

Název BP: Úspěchy československého ledního hokeje od jeho počátků po současnost

Jméno autora: Petr Krupka

Akademický rok odevzdání BP: 2012

Vedoucí BP: PaedDr. Ladislav Pokorný

Anotace : Tato bakalářská práce se zabývá zmapováním nejvýznamnějších úspěchů československé hokejové reprezentace od jeho počátku po současnost. Je rozdělena na dvě části. První na společné úspěchy českých a slovenských hokejistů a druhá část je věnována úspěchům samostatných reprezentací Česka a Slovenska od roku 1993 po současnost.

Klíčová slova : lední hokej, historie, reprezentace, osobnosti

Annotation : The subject of this bachelor work is mapping of the most important successes of Czechoslovak ice hockey representation since its beginnings until present time. It is divided into two parts. First contain common successes of Czech and Slovak ice hockey players and second part is dedicated to the sole successes of separate representations of Czech Republic and Slovakia since the year 1993 until the present time.

Keywords: ice hockey, history, representation, personality

Obsah

1 Úvod	6
I. Počátky československého ledního hokeje	8
2 Lední bandy	8
3 Založení Českého hokejového svazu	10
4 Kanadský hokej	11
5 Předválečné období	12
II. Významné mezníky v historii československého ledního hokeje do roku 1993	13
6 Československá reprezentace	13
6.1 Mistrovství světa 1920 v Antverpách	14
6.2 Mistrovství světa 1947 v Praze	15
6.3 Mistrovství světa 1949 ve Stockholmu	16
6.4 Temná padesátá léta	17
6.5 Mistrovství světa 1972 v Praze	17
6.6 Mistrovství světa 1976 Katowice	19
6.7 Mistrovství světa 1977 Vídeň	20
6.8 Mistrovství světa 1985 Praha	21
7 Československá hokejová liga	22
7.1 Založení státní ligy	23
7.2 Vývoj Československé hokejové ligy	24
7.3 Ligové kluby 1. ročníku ligové soutěže	27
7.3.1 LTC Praha	27
7.3.2 SK Slavia	28
7.3.3 BK Mladá Boleslav	28
7.3.4 AC Sparta Praha	29
7.3.5 HC Tatry	29
7.3.6 Stadion České Budějovice	30
7.3.7 ČSK Vítkovice	30
7.3.8 Troppauer EV	31
8 Osobnosti	31
8.1 Ivan Hlinka (1950-2004)	32
8.2 Vladimír Růžička (1963)	33
8.3 Jaromír Jágr (1972)	34
III. Český a slovenský lední hokej od roku 1993	37
9 Český lední hokej od roku 1993	37
9.1 Česká reprezentace	37
9.1.1 Mistrovství světa ve Vídni 1996	38
9.1.2 Olympiáda v Naganu 1998	38
9.1.3 Tři mistrovské tituly v řadě 1999-2001	39
9.1.4 Mistrovství světa 2005	40
9.1.5 Mistrovství světa 2010	41
9.2 Česká Extraliga	42
10. Slovenský lední hokej od roku 1993	44
10.1 Slovenská reprezentace	44
10.1.1 Mistrovství světa ve Švédsku 2002	44
10.2 Slovenská Extraliga	45
11. Srovnání českého a slovenského ledního hokeje	46
12 Závěr	49
13 Seznam použité literatury	52
14 Přílohy	57

1 Úvod

Svoji bakalářskou práci věnuji historii československého ledního hokeje, který má v našem státě více než stoletou tradici. V obrovském množství publikací, článků, rozhovorů a dokumentů popisujících jednotlivá hokejová období, jsem se snažil zorientovat a vyzdvihnout ty momenty, které měly pro československý hokej zásadní význam. Zároveň bylo nutné se zorientovat v historickém vývoji našeho státu a zhodnotit hokejový vývoj v souladu se současnými výklady historických událostí. Většina publikací o ledním hokeji vydaných za dob totality záměrně zkresluje určité momenty a historická fakta a v duchu „budování socialismu“ opomíjí některé důležité události. Mým cílem bylo přehledně sestavit historický vývoj ledního hokeje pomocí nejvýznamnějších událostí za posledních sto let a vytvořit tak dokument mapující jak důležité momenty, tak i aktéry této náročné cesty k jeho současné podobě.

V první části práce se zabývám počátky ledního hokeje u nás, které sahají až do konce 19. století, do dob, kdy naše země byla součástí habsburské monarchie až do vzniku samostatného československého státu v roce 1918. Jaká úskalí museli překonávat nadšení čeští sportovci na cestě k prvním oficiálním zápasům na ledě? Jak se náš národ dostal mezi světovou hokejovou elitu? Co bylo tím „hnacím motorem“ prvních hokejistů, kteří bez dostatečné výzbroje a výstroje neváhali reprezentovat naši zem a upozornit na to, že v samém středu Evropy existuje národ, který dokáže dobýt nejvyšší příčky ve světovém hokeji? Právě v první části práce se snažím na tyto otázky odpovědět. Není vůbec jednoduché vybrat pouze několik událostí, které měly na rozvoj československého hokeje zásadní vliv, protože ve skutečnosti každé utkání, každé mužstvo a každý jednotlivý hráč je součástí té dlouhé stoleté cesty která vyústila v současnou podobu našeho hokeje.

Lední hokej byl u nás neustále ovlivňován politickou situací. Dovolím si tvrdit, že daleko výrazněji, než v kterékoliv jiné hokejové velmoci světa. Na samém počátku stály právě snahy českých vlastenců a sportovců o posílení národního vědomí v rámci Rakouska-Uherska. Po slibném prvorepublikovém vývoji v samostatném státě Čechů a Slováků přichází 2. světová válka a omezení styků se zahraničím. Radost z konce války překazil nástup totalitního systému a temná 50.

léta. Veškeré pokusy o převrat končí ruskou okupací Československa a další historickou událostí, ovlivňující jak politický tak i hokejový vývoj u nás, byl listopad 1989. Posledním výrazným politickým zásahem do dějin hokeje bylo rozdělení Československa v roce 1993. Tento rok se stal i historickým mezníkem pro druhou část mé bakalářské práce, která popisuje nejdůležitější momenty společného československého hokeje od roku 1918 do roku 1993, vznik domácí ligové soutěže, vývoj našeho reprezentačního týmu a jeho nejdůležitější úspěchy. V této části se také snažím vzpomenout na některé výrazné osobnosti našeho hokeje a připomenout jejich působení na ledě. Nebylo mým cílem sestavit seznam nejúspěšnějších československých hokejistů a nedovoluje mi to ani rozsah této práce. Mezi celou řadou vynikajících sportovců jsem vybral pouze několik jmen, která mají pro mě i československý hokej zásadní význam. Rovněž připomínám existenci některých hokejových klubů, které se účastnily prvních ročníků státní ligy, ale později se rozpadly nebo rozdělily mezi jiná mužstva.

Třetí část bakalářské práce přibližuje období posledních téměř dvaceti let, kdy se hokejová velmoc Československo rozpadla na dva samostatné státy. Opět se snažím poukázat na důležité momenty tohoto období a zároveň samostatně porovnat vývoj ledního hokeje v Čechách a na Slovensku, zaměřit se na rozdíly a naopak na společné znaky tohoto vývoje.

I. Počátky československého ledního hokeje

2 Lední bandy

První zmínky o ledním hokeji v českých zemích sahají do konce 19. století, kdy byli Češi a Slováci v područí Rakouska Uherska. V té době byla tato hra velmi oblíbená především v Kanadě, odkud se rozšířila do Spojených států. V prvopočátcích se hrál lední hokej zcela jinak, než je tomu dnes. Neexistovala jednotná pravidla hry, měnil se i počet hráčů. Na konci 19. století však byla kanadskou hokejovou asociací ustanovena pevná pravidla, v roce 1893 vznikla kanadská profesionální National Hockey League a ještě v témže roce její kluby bojovaly o světoznámý Stanley Cup, pohár šestého kanadského guvernéra lorda Fredericka Arthura Stanleyho.¹

V Evropě se tehdy hrálo především lední bandy. Nejprve to byla spíše lidová zábava než druh sportu a snahou hráčů bylo dopravit míček do soupeřovy jamky. Lední bandy se hrálo hlavně v Anglii, ve Skandinávii a v Rusku. Časem se rozšířilo do střední Evropy.

První tištěný dokument o ledním hokeji v našich zemích pochází z roku 1894 z listu „Sportovní obzor“, kde byl v č. 11.-12. uveřejněn článek „Míč ledový čili hockey“.² Dobové prameny se shodují v tom, že průkopníkem ledního bandy byl u nás známý vynikající sportovec Josef Rössler, který dovezl z Francie nejenom potřebné vybavení k tomuto sportu, ale i pravidla hry, která sám přeložil do češtiny. Právě on se zasloužil o zavedení této hry v pražském Bruslařském závodním klubu.³

Hokej, u nás známý pod názvem lední bandy, se velmi rychle šířil z Prahy do měst a vesnic po celém území Čech a to i za velmi těžkých a často nepříznivých podmínek. V době kdy měli Paříž, Londýn, Berlín a Mnichov kryté ledové paláce, spoléhali Češi na přízeň počasí a kvalitní přírodní led. Lední bandy spadalo pod

¹ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 13

² VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 11

³ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 15

správu České atletické amatérské unie, založené r. 1896. Šířilo se především díky bruslařským a tenisovým spolkům a mužstvům kopané.⁴ První oficiální utkání, o kterém můžeme najít zprávy v tisku, bylo odehráno 6. ledna 1901 mezi Slavíí a Bruslařským závodním klubem. Hrál se na kluzišti na bubenské závodní dráze a vítězství si odnesla Slavie výsledkem 11:4. Ještě tentýž měsíc bylo zorganizováno 1. mistrovství Čech v ledním bandy, kterého se zúčastnila dvě mužstva Slavie a dvě mužstva pražského Bruslařského závodního klubu (BZK). Mistrem Čech se stala tehdy Slavie A, když ve finále porazila mužstvo BZK A výsledkem 17:2. Hokejisté Slavie se pak vydali na první cestu do zahraničí. Ve Vídni se střetli s tamním klubem „Training Eisklub“ a domů si přivezli vítězství.⁵

Velmi významnou roli v propagaci ledního bandy sehrál časopis „Sport a hry“, který založil 3. prosince 1903 sportovní soutěž o svůj pohár. Prvního ročníku této soutěže se v lednu 1904 zúčastnilo již sedm mužstev a jeho vítězem se stala opět Slavie. Tato soutěž se stala ve velmi krátké době populární, hodně se o ní psalo ve sportovních novinách a časopisech a tak se zprávy o ledním bandy šířily do všech koutů naší země a to přispělo k rozvoji této hry nejen v Praze, ale i v menších městech a na venkově. V poměrně krátké době vznikala celá řada nových bandyových klubů např. v Plzni, v Brně, Jičíně, Novém Městě nad Metují, Mladé Boleslavi, Vysokém Mýtě a dalších městech. Na scéně se objevují také nové pražské kluby, především Sparta a LTC Letná.

Rychlý a velmi slibný rozvoj ledního bandy u nás byl brzy narušen nepřízní počasí. Následující zimy byly velmi mírné, bez ledu a sněhu. Druhý ročník mistrovství Čech se dokonce hrál až po dlouhých pěti letech, v roce 1906, kdy se stala vítězem Sparta. Nikoliv však proto, že byla nejlepším týmem, ale z toho důvodu, že Slavie nebyla schopná zajistit dostatečný počet hráčů na zápas. Úroveň bandyových mužstev se stále zlepšovala, ale počátky československého hokeje byly ovlivňovány různými neshodami a roztržkami hlavně mezi týmy Slavie a Sparty. Díky těmto sporům se dlouhou dobu nedařilo založit české hokejové ústředí a vnést celkový pořádek do tohoto již tak oblíbeného sportu. I přesto se českému lednímu bandy podařilo dosáhnout nejlepší úrovně v celém Rakousku

⁴ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 13

⁵ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 15-16

Uhersku a prvenství dosáhlo i v počtu významných soutěží v rámci habsburské monarchie.

V roce 1908 se hrály v Čechách tyto významné bandyové soutěže:

- Mistrovství Čech – pořadatelem byl pražský Bruslařský závodní klub
- Mistrovství zemí koruny České – pořadatelem byla Slavie
- Mezinárodní mistrovství Rakouska – pořadatelem byl Pražský klub cyklistů Ruch
- Mistrovství českých středních škol – pořadatelem byl Český spolek pro zimní sporty
- Pohár časopisu Sport a hry

3 Založení Českého hokejového svazu

Rok 1908 byl důležitým mezníkem v historii československého hokeje a to především díky založení Českého hokejového svazu (původní název - Český svaz hockeyový) a zavedení kanadského hokeje na místo dosud hraného ledního bandy.⁶

Politická situace v Rakousku Uhersku, snahy o národní uvědomění Čechů a Slováků a touha po osamostatnění národa se promítaly také do oblasti sportu. Lidé se sdružují do různých spolků, sportovních klubů, vytváří se sportovní svazy, jako další stupeň organizace ve sportu. Cílem je nejenom ukázat vyspělost českých sportovců, ale především upozornit na existenci a svébytnost českého národa.⁷

O založení Českého hokejového svazu se zasloužil především slavistický sportovec Emil Procházka (1874-1943), který se v r. 1908 v Paříži sešel se zakladatelem Mezinárodní hokejové ligy LIGH (Ligue Internationale de Hockey sur Glace) panem Magnusem. Ten ho vybídl, aby se Češi také stali jejím členem. Členství v této organizaci znamenalo mezinárodní prestiž a pro český sport by mělo velký význam. Procházka však musel překonat jeden podstatný problém. Dosud neexistoval Český hokejový svaz a termín kongresu LIGH se nezadržitelně blížil. Byl svolán na leden 1909 do města Chamonix ve Francii. Emil Procházka

se tehdy odhodlal k riskantní akci, rychle vypracoval stanovy dosud neexistujícího hokejového svazu, nechal je potvrdit na policii a ještě v říjnu poslal do Paříže. Český hokejový svaz byl přijat za člena LIGH ještě před svým vznikem. Schůze

⁶ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 17-20

⁷ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 20

zástupců hokejových klubů v Praze však neproběhla bez problémů a kvůli různým sporům se musel předseda svazu volit dokonce čtyřikrát. Nakonec se jím stal Jaroslav Potůčka z Bruslařského závodního klubu Praha a Emil Procházka byl jeho místopředsedou.⁸

4 Kanadský hokej

První zprávy o kanadském hokeji začaly do Čech pronikat kolem roku 1905 z různých pramenů. Jedním z nich bylo vyprávění knížete Colloredo Mansfelda o jeho pobytu v Kanadě a zkušenostech s touto hrou při setkání se sportovci Slavie na jeho dobříšském panství. Další informace sportovci získávali ze zahraničního tisku. Rozdíl oproti bandy byl především v rychlosti hry a v používání „okrouhlé destičky“ místo míčku.⁹

První česká výprava svazového týmu pod vedením Josefa Grusse mířila v lednu 1909 do francouzského Chamonix. MuDr. Josef Gruss (1884-1968) byl nejenom brankář našeho hokejového týmu, ale zároveň delegát mimořádného zasedání LIGH. Čeští hokejisté hráli v Chamonix poprvé kanadský hokej. I přesto, že všechna utkání prohráli, navázali zde dobré kontakty a získali cenné poznatky pro rozvoj kanadského hokeje u nás. Zakladatel LIGH - Louis Magnus napsal tehdy o českém týmu:

*„České mužstvo nás překvapilo rychlostí svých útočníků, výborným podáváním, bojovností a dobrou kombinací. Jakmile bude toto mužstvo ovládat kanadskou hůl a naučí se lépe střílet, bude mezi nejlepšími...“*¹⁰

Josef Gruss navázal ve Francii styky s kanadskými studenty studujícími v Oxfordu. Přeložil také oficiální pravidla kanadského hokeje a publikoval je v časopise Sport a hry. V Praze začal brzy převládat kanadský hokej, zatímco na venkově se stále drželo u moci lední bandy. Hlavním důvodem byl nedostatek výzbroje. V lednu 1910 přijíždějí do Prahy na pozvání Josefa Grusse kanadští

studenti z Oxfordu. Ti pod názvem Oxford Canadiens sehráli v Praze dva zápasy. Nejprve se Slavií a pak se svazovým týmem. Tato zkušenost je hodnocena jako výtečná průprava našeho týmu před mistrovstvím Evropy v Berlíně.¹¹

⁸ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, 17-21

⁹ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 20-21

¹⁰ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 22

¹¹ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 27-28

5 Předválečné období

V roce 1911 se konalo mistrovství Evropy v Berlíně. Česká reprezentace se potýkala s nedostatkem financí, ale i přesto se do dějiště mistrovství vypravila. Hráči nastoupili na první dvě utkání bez odpočinku ještě v den svého příjezdu nočním vlakem do Berlína. Mužstvo Čech reprezentovali v Berlíně Jarkovský, Vindyš, Šroubek, Hamáček, M. Fleischmann, Palouš, J. Fleischmann, Jirkovský a Rublič. Soutěže se zúčastnilo Německo, které bylo na domácím ledě považováno za favorita, dále Belgie, Švýcarsko a Čechy. První zápas se Švýcary jsme vyhráli 13:0, večerní zápas s Německem v ten samý den 4:1 a s Belgií 3:0. Byl to naprosto neuvěřitelný výkon našich sportovců. O této události psaly i Národní listy a čeští hokejisté byli v Praze na nádraží náležitě přivítáni svými příbuznými, přáteli a fanoušky.¹²

Václav Sábl popisuje tento moment, kdy jsme se stali poprvé mistry Evropy takto: *„Když v neděli odpoledne 16. února 1911 vjížděl berlínský rychlík do prostor pražského nádraží, stáli tam stovky nadšených Pražanů. Potlesk a bouřlivé volání pozdravilo Jirkovského, který mával z okna dojíždějícího vlaku stříbrným pohárem mistrů. Pak jej od něj převzal Emil Procházka a obřadně sestoupil na nástupiště, kde stáli delegáti Svazu a sportovních ústředí, v čele s místopředsedou Růžičkou a Dr. Grussem. Končilo to zpěvem národní hymny, pokud to hrdla sevřená dojetím dovolovala.“*¹³

Díky prvnímu evropské vítězství našich hokejistů se stal kanadský hokej u nás ještě populárnějším sportem. O dva roky později si naši reprezentanti úspěch

v Berlíně ještě zopakovali v aréně tamějšího ledového paláce, kde porazili Belgii 9:1 a Německo 2:0.¹⁴

Slibný vývoj ledního hokeje u nás i v celé Evropě byl na několik let narušen první světovou válkou. V roce 1918 vzniklo samostatné Československo, což se významně odrazilo také v oblasti sportu a ledního hokeje.

¹² VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 25

¹³ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 31

¹⁴ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 36-37

II. Významné mezníky v historii československého ledního hokeje do roku 1993

6 Československá reprezentace

Národní dresy oblékla v historii československého ledního hokeje celá řada vynikajících sportovců a s nasazením všech sil, s odhodlaností a zapálením dosáhla neuvěřitelných výsledků často v nesnadných situacích i politicky vypjatých dobách. Vítězství našich hokejistů byla vždy velkým povzbuzením pro celý národ. Není možné zde jmenovat všechna velká utkání, z kterých si naši odnesli medaile, i když je těžké, vybrat ta nejdůležitější. Všechny zápasy totiž vedly k podobě našeho hokeje, jak ho známe dnes, a přispěly k tomu, že československý hokej stojí na světové špičce.

Československá reprezentace se v počátcích potýkala s celou řadou problémů, od nedostatečné výzbroje a výstroje, přes nedostatek financí až po nepřízeň počasí pro tréninky. Po 1. světové válce se poprvé setkávají naši hokejisté se zámořskými týmy, snaží se zlepšovat taktiku, rychlost i obratnost podle vzoru Kanadánů. Průkopníkům našeho hokeje „mušketýrům s hokejkou“ se podařilo získat pro naše barvy první tituly mistrů Evropy z let 1911, 1914, 1922 a 1925.¹⁵

Další evropský titul přibyl v roce 1929. Po 2. světové válce jsme se v roce 1947 stali poprvé mistry světa a následující rok opět mistry Evropy. Rok 1949 se navždy zapsal do historie díky našemu prvnímu vítězství s Kanadou. Padesátá léta jsou poznamenána politickými čistkami v národním hokejovém týmu a vykonstruovaným procesem s našimi reprezentanty, kterým je věnována samostatná kapitola.

V roce 1959 se koná mistrovství světa v Praze a dalších sedmi českých a slovenských městech. Opět vyhráváme důležité zápasy – s Kanadou a Švédskem a získáváme bronz. O rok později letí naše reprezentace poprvé do zámoří na olympijský turnaj ve Squaw Valley. V roce 1961 získává znovu titul mistra Evropy a celá šedesátá léta se snaží prosadit na špici světového hokeje.¹⁶

V roce 1968 přichází ruská okupace Československa a souboje na ledě se stávají za dané politické situace jedinou možností odvety. Hned v následujícím

¹⁵ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 49

¹⁶ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 64-67

roce se konalo mistrovství světa ve Stockholmu a naši se umístili na 3. příčce. Více než titul však znamenalo naše vítězství právě nad týmem SSSR 2:0 a 4:3.¹⁷

V roce 1971 opět získáváme evropské zlato. Hokejisté reprezentačního týmu ze 70. let jsou nazývány „zlatou generací“¹⁸

Téměř dvacet let se neustále opakují boje o titul mezi Československem a SSSR. Pokud se podíváme na přehled mistrů světa od roku 1963 až do roku 1990, můžeme vidět, že dlouhou sérii vítězství SSSR se v tomto období podařilo přerušit pouze našemu týmu a to v letech 1972, 1976, 1977, 1985 a Švédsku v roce 1987.¹⁹

Ve Vídni 1987 se objevuje nastupující nová generace hokejistů v brance s Dominikem Haškem. V roce 1991 začíná vést reprezentační tým dlouholetý vynikající hráč Ivan Hlinka. Na olympiádě v Albertville naši hokejisté získali bronz. Od následujícího roku již hájili barvy dvou odlišných států.²⁰

6.1 Mistrovství světa 1920 v Antverpách

V roce 1920 se konalo 1. mistrovství světa v ledním hokeji v rámci olympijských her v Antverpách, Belgii. Naše reprezentace byla pozvána na šampionát. Z předválečného týmu zbyla pouze hrstka hokejistů. Někteří byli ve špatném zdravotním stavu, jiní byli nezvěstní. Sestavit nový tým byla pro československý hokej velká výzva a ihned se začalo s výběrem a přípravou. Počasí hokejistům moc nepřálo a tak alespoň vyrazili na několik dní do Tater.

Šampionátu se zúčastnilo sedm států – vedle naší reprezentace týmy Švédska, Švýcarska, Francie, Belgie a favorité ze zámoří – USA a Kanada. Naši hokejisté se právě zde poprvé setkávají s kanadským národním mužstvem. Obdivují nejenom rychlost kanadských hokejistů, ale také techniku hry a dokonalost bruslení a v neposlední řadě také jejich výzbroj a výstroj, která našim chyběla. Jan Peka, tehdejší československý reprezentant popsal tým Kanady takto:

¹⁷ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 68

¹⁸ tamtéž, s. 71, 89

¹⁹ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 336-337

²⁰ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 94-96

“Ovládají perfektně brusle a na nich zejména prvky pro hru nejpotřebnější – změnu směru, brzdění, prudké vystartování, zastavení, snadno manévrují dopředu, dozadu i do stran. Jsou na bruslích doma....Když se dozvěděli, kolikrát jsme byli před Antverpami na bruslích, a když viděli, jak jsme na hokej vyšňořeni, nestačili kroutit hlavami.“²¹

Josef Loos dodává ve vzpomínkách na zápas s Kanadou: *„Po utkání s Kanadany nás v šatně navštívil jejich kapitán Frederikson a nestačil se divit, že jsme hráli vlastně bez tréninku, vždyť jsme měsíc nestáli na ledě, a že hrajeme s tak nedostatečným vybavením.Jak jsme mu měli vysvětlit, že jsme pořádný hokej a vše, co je k tomu potřeba viděli teprve tady?“²²*

Zápasy s USA a s Kanadou prohráli vysoko 0:16 a 0:15. Nevzdávali se a další souboj se Švédskem vyhráli 1:0. Naši hokejisté v sestavě Peka, Palouš, Vindyš, Hartmann, Šroubek, Pešek, Káďa, V. Loos, Kotrba, J. Loos a Wälzer nakonec vybojovali bronz, za Kanadou a USA.²³

Náš tým si získal obdiv i přátelství Kanadčanů. Jeho první zkušenost s opravdovým kanadským hokejem byla pro vývoj této hry v Československu velmi přínosná, což se ukázalo hned v následujících letech.

6.2 Mistrovství světa 1947 v Praze

Po druhé světové válce projevilo Československo zájem, ochotu a odhodlanost uspořádat mistrovství světa v ledním hokeji. Mezinárodní federace ledního hokeje IGH souhlasila a tak se 14. mistrovství světa konalo ve dnech 15. – 23. února 1947 v Praze na Zimním stadionu na Štvanici. Mistrovství světa se zúčastnilo osm týmů – USA, Rakousko, Polsko, Československo, Švýcarsko, Švédsko, Rumunsko a Belgie. Kanadská reprezentace se neúčastnila. Hrál se systémem každý s každým. Naše barvy reprezentovali Modrý, Jarkovský, Pácalt, Sláma, Trousílek, Pokorný, Šťovík, Troják, Zábrodský, Konopásek, Roziňák, Bouzek, Stibor, Kus a Drobný. Černým koněm soutěže byli Rakušané, kteří nakonec velmi překvapivě porazili Švédy 2:1 a USA 6:5. My jsme se Švédy prohráli 1:2, ale Rakušany jsme porazili 13:5. Poslední zápas jsme vyhráli s USA s výsledkem 6:1 a stali jsme se

²¹ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 31-34

²² tamtéž, s. 37

²³ VYHLÍDAL, F., KRŽÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, 5-6

poprvé mistry světa. Trenérem naší reprezentace byl Matěj Buckna. Po válce znamenal mistrovský titul obrovské povzbuzení a zároveň naději, že československý hokej má budoucnost.²⁴

6.3 Mistrovství světa 1949 ve Stockholmu

Tři měsíce před zahájením šampionátu potkala československou reprezentaci tragická událost. Při přeletu z Paříže do Londýna havarovalo letadlo s šesti našimi reprezentanty. Nehodu nikdo z nich nepřežil. Tragicky zde zahynuli Miroslav Pokorný, Vilibald Šťovík, Karel Stibor, Ladislav Troják, Zdeněk Švarc a Zdeněk Jarkovský. 8. listopadu 1948 nastoupilo naše mužstvo proti Britům v Londýně jen s osmi hráči. Naši hokejisté neuměli dobře anglicky a tak nevěděli, že o přestávce informoval komentátor na stadionu o zmizení letadla se zbytkem týmu. K jejich překvapení nastoupili Britové do druhé třetiny také v osmi. Augustin Bubník vzpomíná na celou událost takto: “ *Ostatní seděli na střídačce, na sobě deky a my nevěděli proč – jestli to byl projev gentlemanství, když viděli, že je nás jen taková hrstka...Soupeři, místo aby nám po zápase gratulovali k výhře, nám přišli kondolovat.* ”²⁵

16. mistrovství světa se konalo 12. – 20. února 1949 ve Stockholmu ve Švédsku a československý tým se bez šesti tragicky zesnulých spoluhráčů vydal do Švédska vlakem. Mistrovství se zúčastnilo deset zemí – Kanada, Rakousko, Dánsko, USA, Švýcarsko, Norsko, Belgie, Švédsko, Československo a Finsko. Hrál se ve třech kvalifikačních skupinách a z každé postoupili dva týmy. Závěrečných bojů o titul mistra se účastnily týmy Kanady, USA, Rakouska, Švédska, Československa a Švýcarska. 15. února 1949 jsme sehráli zápas s Kanadou a tento den se díky odhodlání našich hokejistů zapsal do dějin československého hokeje Poprvé jsme, téměř po padesáti letech hokeje u nás, porazili Kanadu a to výsledkem 3:2. Mistrovství bylo nadále plné zvrátů, náš tým prohrál s USA 0:2 a vzápětí porazil Švýcary vysoko 8:1 a nakonec Švédsko 3:0 a stal se opět mistrem světa. Tentokrát byla cesta k vítězství o to obtížnější, že se mistrovství účastnila Kanada a náš tým byl oslaben o šest vynikajících hráčů. Přesto v sestavě Modrý, Jirka, Hainý,

²⁴ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 56-58

²⁵ ŠÍROVÁ, T. Trosky letadla s československými hokejisty nenašli. Zabil je sebevědomý pilot. Technet.idnes. [online]. 2011, [cit. 2012-01-14]. Dostupný z WWW: http://technet.idnes.cz/trosky-letadla-s-ceskoslovenskymi-hokejisty-nenasli-zabil-je-sebevedomy-pilot-g0m-/tec_tecnika.aspx?c=A110911_155221_tec_tecnika_kuz

Trousílek, Macelis, Němec, Vacovský, Roziňák, Vl. Zábrodský, Konopásek, Kobranov, Bouzek, A. Bubník, Marek, Mizera a Pícha dokázal nemožné a čekalo je ohromné přivítání fanoušků doma.²⁶

6.4 Temná padesátá léta

Se změnou politického režimu dochází také ke změnám v oblasti sportu. Do čela ledního hokeje se staví komunisté a hokejový svaz je přejmenován na Akční výbor československého svazu ledního hokeje. Dlouholetý trenér naší reprezentace Mike „Matěj“ Buckna, původem Kanadčan, byl donucen odejít zpět do své vlasti a našeho týmu se ujímá komunista Antonín Vodička. V roce 1950 dochází před odletem na další šampionát k zatčení většiny reprezentačních hráčů státní bezpečností. Následuje vykonstruovaný proces a hvězdy našeho hokeje jsou odsouzeni k mnohaletým trestům ve vězení. Jaké důvody skutečně vedly k tomuto činu, zůstává dodnes předmětem mnoha diskuzí.²⁷ V tajném soudním procesu bylo jedenáct hráčů odsouzeno za vlastizradu a špionáž. Pro Augustina Bubníka a Bohumila Modrého dokonce požadovala prokuratura trest smrti. V lednu 1955 hokejistům udělil milost nový prezident Antonín Zápotocký, ale Bohumil Modrý záhy zemřel na následky podlomeného zdraví z jáchymovských uranových dolů. Všem jedenácti odsouzeným hokejistům byl navíc zkonfiskován veškerý majetek. „*My jsme si s klukama pořád říkali, že nás odsoudí tak za výtržnost nebo snad pobuřování, jenže to bylo úplně jinak*“, říká o tomto procesu bývalý hokejista Augustin Bubník, který loni oslavil své 83. narozeniny a je již jediným z neprávem zatčených hokejistů žijících v České republice. „*Hořkost cítím, ne zlobu. Kéž by se na všechny, co nás týrali, poukázalo. Ti, co žijí, si v klidu užívají důchodu*“, dodává při vzpomínce na bezpráví, které naši hokejisté zažili.²⁸

6.5 Mistrovství světa 1972 v Praze

V roce 1972 byl ve znamení olympiády v japonském Sapporu a 39. mistrovství světa v ledním hokeji pořádaného v Praze ve dnech 7. - 22. dubna. Náš

²⁶ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 63-67

²⁷ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 16-17

²⁸ JAKOUBEK, J., SUCHAN, O. Stále cítím hořkost, tvrdí Bubník. Nejlepší hokejisté museli do vězení. Sportreport. lidovky. [online]. 2010

reprezentační tým byl výborně sehraný. Naši hráli v sestavě Holeček, Dzurilla, Sakač, Bubla, Horešovský, Machač, Pospíšil, Bednář, Tajcnár, Jiří a Jaroslav Holíkové, Klapáč, Nedomanský, Martinec, Farda, Kochta, Hlinka, B. Šťastný, Hass, Kužela a Paleček. Na trenérském postu byla dvojice Kostka a Pitner.²⁹

Šampionátu se zúčastnilo dvacet států a titul mistra se snažila obhájit SSSR. První zápas mistrovství jsme odehráli se Švýcarskem s výsledkem 19:1. Hrál se ve třech skupinách a náš tým neprohrál v základní skupině ani jeden zápas, pouze remízoval s SSSR 3:3. Od začátku bylo jasné, že Československo a SSSR jsou mezi hlavními kandidáty na titul mistra. Klíčový zápas celého šampionátu se odehrál 20. dubna právě mezi těmito dvěma týmy. Sovětský tým byl před mistrovstvím značně omlazen a průměrný věk hráčů byl 25 let. Jejich útok byl velmi intenzivní a prvních osm minut se hrálo převážně před naší brankou, kde vynikla československá obrana a brankář Holeček. Kapitánem našeho týmu byl Jaroslav Pospíšil a vynikající hru předvedla útočná jihlavská trojice Jiří a Jaroslav Holíkové a Jan Klapáč. Pak přichází Vladimír Martinec s přesnou střelou do soupeřovy branky. Gól po neuvěřitelných 37 vteřinách znovu zopakoval a ČSSR vede 2:0. Po chybě Jaroslava Holíka snižují Rusové na 2:1. Holík však napravuje svoji chybu a zvyšuje na 3:1. Následuje branka SSSR a poslední minuty na ledě stále vedeme 3:2. Nastal tvrdý boj, Rusové odvolávají brankáře a snaží se vyrovnat.³⁰

Vladimír Martinec popisuje tyto okamžiky takto: „*Zuby nehty jsme drželi jednobrankový náskok. Jiskřička naděje svítla sborné třicet sekund před koncem, když trenéři odvolali brankáře. Hala burácela. Kostka s Pitnerem hledali ideální složení pětice, která má ubránit zlaté medaile. Čas utíká pomalu jako při nudném divadelním představení. Změní se výsledek? Poslední střela míří na Holečka. Stojíme přilepeni na mantinelu u střídačky. Se zvukem sirény skáčíme na led...*“³¹

Naši reprezentaci se podařilo přetrhnout sérii devíti vítězství SSSR a po 23 letech získat znovu titul mistra světa. Na třetí příčce se umístilo Švédsko. Šampionát v Praze se povedl i organizačně a předseda LIGH J. F. Ahearne dodal: „*Organizace šampionátu byla excelentní, naprosto bez chyby a naši přátelé v Československu zdvihli pořadatelskou laťku hodně vysoko ve všech směrech.*“³²

²⁹ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 161

³⁰ tamtéž, s. 156-159

³¹ MARTINEC, V., JASANSKÝ, M. Můj život s hokejkou. Hradec Králové: Kruh, 1983, s. 75

³² VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 348

6.6 Mistrovství světa 1976 Katowice

Katowický šampionát se konal v hale Rondo 8. - 25. dubna 1976 a do historie československého hokeje se zapsal jako jeden z nejúspěšnějších. Ve skupině A hrálo osm mužstev – Československo, SSSR, Švédsko, Polsko, USA, Finsko, NSR, NDR. V první části šampionátu se hrálo systémem každý s každým, potom se podle dosažených bodů vytvořily dvě podskupiny, kde se hrálo o 1. – 4. místo a 5. – 8. místo (o udržení ve skupině A). Naše reprezentace pod vedením trenérů Karla Guta a dr. Jána Staršího nastoupila v sestavě Holeček, Dzurilla, Machač, Pospíšil, Bubla, Kajkl, Chalupa, Dvořák, Kaberle, E. Novák, Nový, Hlinka, Holík, Martinec, J. Novák, B. Šťastný, Pouzar, P. Šťastný, M. Šťastný, Černík.

Jako jediní prošli první částí zcela bez porážky a největší význam pro naše hokejisty mělo již tradičně vítězství nad SSSR 3:2. Šampionát přinesl celou řadu překvapivých výsledků a zvrátů. Jedním z nich bylo vítězství Polska nad téměř neporazitelným týmem SSSR 6:4. Polsko však později prohrálo s NSR a celkově sestoupilo do skupiny B. V druhé části porazili naši tým USA 5:1 a Švédsko 5:3.³³

Pro nás byl také důležitý výsledek zápasu mezi SSSR a Švédskem. Vladimír Martinec popisuje, jak naše mužstvo sledovalo tento zápas v televizi:

„Před obrazovkou seděl celý národák. Tre kronor vedli nad Sověty 4:1. Do klína nám padaly zlaté medaile. Stačí dvacet minut a jsme mistra světa. Všimám si kluků kolem sebe. HLÍNA (Ivan Hlinka – pozn. autora) se kymácí ze strany na stranu, jako by chtěl Seveřany rozhybat. Kajkl sedí zaraženě, hlavu v dlaních, a pozorně sleduje každý pohyb hráčů na obrazovce. Kaberle hlasitě povzbuzuje, nadskakuje s židli a nadává švédským obráncům – Takhle vám ho smrknou. Copak můžete nechat Michaljova před bránou volnýho?“³⁴

Švédsko nakonec přeci jenom tým SSSR porazilo 4:3 a o mistru světa bylo rozhodnuto. Druhý náš zápas s SSSR skončil remízou 3:3 a stali jsme se jediným týmem, který prošel celým mistrovstvím bez porážky a právem získal titul mistrů světa za SSSR a Švédskem.³⁵

³³ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 177-181

³⁴ MARTINEC, V., JASANSKÝ, M. Můj život s hokejkou. Hradec Králové: Kruh, 1983, s. 132-133

³⁵ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 177-181

6.7 Mistrovství světa 1977 Vídeň

Před mistrovstvím světa se na počátku sezóny pořádal „Kanadský pohár“, kterého se zúčastnily nejlepší hokejové týmy světa. Naši potvrdili dobrou kondici a sehranost týmu a probjovali se do finále, kde prohráli s Kanadou. Kanadským pohárem byly znovu obnoveny kontakty mezi Evropou a NHL, které se narušily v roce 1970, kdy předseda hokejové federace J. F. Ahearne bojkotoval profesionální hráče v jejich účasti na MS. Kanada tak nebyla schopna sestavit amatérský tým a zrušila nejen svoji účast na mistrovství, ale zřekla se i pořadatelsví MS 1970. Rok 1977 však přinesl změnu ve vedení hokejové federace v čele s dr. Szabetzkim, který se zasloužil o tzv. „otevřené mistrovství“, kde byla povolena účast profesionálních hráčů. Kanada se od té doby opět účastnila mistrovství světa.³⁶

Šampionát ve Vídni se konal ve dnech 21. dubna – 8. května a naši hokejisti měli velmi těžký úkol – obhájit titul mistra světa. Takový úkol se často výrazně zapíše na psychice celého týmu a v tomto případě způsobil zakolísání v první části soutěže. Mužstvo se však rychle vzpamatovalo a dokázalo porazit ve dvou těžkých utkáních SSSR a Švédsko. Problémem pro nás zůstával tým Kanady, který hrál zcela odlišným způsobem než evropská mužstva. Jejich hru hodnotí Karel Gut ve své knize takto: *“ Kanad'ané ovšem vedle tvrdé, místy až hrubé a nebezpečné hry prokázali profesionální mistrovství, projevující se v osobních soubojích, v bojích u hrazení, ve výborném krytí prostoru před vlastní brankou a v neúprosné bojovnosti před soupeřovou brankou. “*³⁷

Nejprve jsme vyhráli s Finskem 11:3, pak nás porazil tým SSSR 1:6. Švédům se podařilo porazit SSSR a Kanadu, ale s námi prohrál 1:3. První část šampionátu tedy žádný jasný výsledek o tom, kdo bude mistrem nepřinesla. Ve druhé části jsme porazili SSSR 4:3. Kanada poráží Švédsko 7:0 a Švédové si odnášejí porážku i od našich s výsledkem 1:2. Tímto si Československo zajistilo titul mistra Evropy. Světový titul byl zatím dále ve hře. Ve velmi nečisté hře prohrála Kanada díky svým častým faulům a vyloučením s týmem SSSR vysoko 1:8. Po těchto nečekaně dramatických zápasech vedl náš tým v bodování za SSSR a Švédskem. 8. května nás však porazila Kanada vysoko 2:8. Naše naděje se rozplynuly. Naši nebyli připraveni na tvrdost Kanad'anů.

³⁶ tamtéž, s. 147, 182

³⁷ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 436-437

Vladimír Martinec popisuje situaci takto: „Viděl jsem kdysi film o vyhlazení indiánské rezervace. Utkání se mu v mnohém podobalo. Brutalita soupeře naháněla hrůzu. Korunu všemu nasadil Phil Esposito...Přišel k naší střídačce a zpolíčkoval trenéra! Zůstali jsme jako opaření. Když si profici beztretně dovolí takovou provokaci, proč by jim sudí neodpustil i píchnutí hokejkou do obličeje. Dosáhli svého. Skutečně jsme se báli a strach není přítelem sportovců.“³⁸

V úplném konci šampionátu však přišel ještě jeden nečekaný zvrat. Švédsko poráží SSSR 3:1 a v tabulce dosahuje 14 bodů, stejně jako SSSR a o jeden méně než naše mužstvo. Československo se opět stává mistrem světa!³⁹

6.8 Mistrovství světa 1985 Praha

50. mistrovství světa bylo organizačně opět svěřeno Praze. Souboje o titul mistra se odehrávaly ve dnech 17. dubna – 3. května 1985. V základní části se hrálo systémem každý s každým a do druhé části se započítaly výsledky jen těch týmů, které skončily na 5. až 8. místě. Mužstva, která skončila v základním kole na 1. až 4. místě začínala finálovou část od začátku.⁴⁰

V základní části vedla SSSR. Naši hokejisté nejprve zklamali prohrou s USA a SSSR a do finálových bojů postoupili na 4. místě. Jasným kandidátem na titul mistra byla SSSR. Naše mužstvo hrálo v sestavě Králík, Šindel, Kadlec, Uvíra, Hořava, Stavjaňa, Benák, Svoboda, Musil, V. Lukáč, Rusnák, Liba, Rosol, Růžička, Richter, Lála, Pašek, Hrdina, Válek, Pivoňka, Šejba, Kameš. Trenéři mužstva byli Bukač a Neveselý.

Finálové zápasy začaly znovu od nuly a hned ten první přinesl nečekaný obrat. Porazili jsme SSSR 2:1. Vladimír Růžička perfektně využil chyby ruského brankáře Myškina, který povyjel z branky a když se tam chtěl vrátit, tak uklouzl. Růžička z levé strany otevřel skóre zápasu. Další branka byla z hole Paška. Naši hokejisté hráli velmi vyrovnaně a i přesto, že SSSR dala ve 46. minutě gól, tak si udrželi náskok a vyhráli. Finálové zápasy pokračovaly vítězstvím Kanady nad USA 3:2. Předposlední den patřil našemu střetnutí s týmem USA. Tento zápas měl opravdu neuvěřitelný průběh. První třetina proběhla nerozhodně. Ve druhé třetině jsme dostali branku. Najednou během 87 sekund naši střílejí tři góly za sebou a

³⁸ MARTINEC, V., JASANSKÝ, M. Můj život s hokejkou. Hradec Králové: Kruh, 1983, s. 148

³⁹ VYHLÍDAL, F., KRÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 184

⁴⁰ tamtéž, s. 212

Američané jsou na pochybách. Závěrečnou třetinu už úplně vzdali a naši jim téměř každou třetí minutu dávají další gól. Výsledek zápasu ČSSR – USA byl 11:2.

Finálový zápas Kanada – SSSR dopadl 3:1. Poslední den mistrovství bojuje o bronz SSSR – USA . Výsledek zápasu je 10:3. Náš tým bojuje o zlato proti Kanadě. Po druhé třetině jsme ve vedení 3:2. V naší bráně úraduje vynikající Jiří Králík. Naši dávají další gól, ale Kanada snižuje na 3:4. Blíží se konec zápasu. Kanadčané odvolávají brankaře a na led posílají kandidáta na nejlepšího nováčka v NHL Lemieux. Jiří Lála střílí další gól.

„ Posledních dvacet minut velkého finále se už vlastně ani nehraje. Kanadčané i Čechoslováci jsou vyčerpaní, všichni čekají na závěrečný hvizd. Nikdo už nemá sílu hrát. Je konec! Náhle vyletí hokejky do hlediště, hráči se líbají, objímají, pláčou. Obecenstvo tleská a skanduje: Králík! Králík! Králík! Byla to poslední třetina Jiřího Králíka v československém dresu. “⁴¹

Československo se stalo po šesté mistrem světa.

7 Československá hokejová liga

Československá hokejová liga byla od roku 1936 do roku 1993 nejvyšší klubovou hokejovou soutěží v Československu. Vítěz této hokejové ligy se mohl pochlubit titulem mistra Československa. Historie národní ligy byla přerušena druhou světovou válkou, kdy došlo k osamostatnění Slovenska a okupaci Čech a Moravy. V tomto období se na území Protektorátu Čechy a Morava hrála Českomoravská liga a na území Slovenského státu se hrála Slovenská liga. Po válce došlo k rozšiřování hokejové ligy, soutěž se i nadále zkvalitňovala a vznikla celá řada zimních stadionů s umělým ledem, které před válkou chyběly. Za totality se stala národní liga přípravou hráčů na reprezentaci a zároveň „sítím“ v jejich výběru. Tuto funkci plní ostatně dodnes.

Ve své historii byla Československá hokejová liga značně ovlivněna politickou situací ve státě, ať už to byl totalitní režim, revoluční rok 1989 nebo rozpad federace v roce 1992. Po rozpadu Československa se vytvořily dvě samostatné hokejové soutěže v České republice a na Slovensku.

⁴¹ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 214-218

7.1 Založení státní ligy

V Čechách i na Slovensku se začal celkem slibně rozvíjet celý systém hokejových soutěží na krajských úrovních, ale jednotná domácí hokejová liga se začala tvořit velmi pozvolna. Poměrně dlouhou dobu převládalo mimo Prahu stále lední bandy a zájmy hokejového svazu byly zaměřené převážně na reprezentaci. Pokud srovnáme tehdejší situaci s tou dnešní, vidíme podstatné rozdíly v celém smyslu hokejové ligy. Zatímco v dnešní době se hokejová liga těší velkému zájmu veřejnosti a plní dvě hlavní a významné funkce, kterými je příprava reprezentace a její výběr, v počátcích ledního hokeje u nás tomu tak v žádném případě nebylo a československá reprezentace byla vybírána podle jiných pravidel a kritérií. Tento fakt potvrzuje i skutečnost, že liga vznikla u nás až po 25 letech existence ledního hokeje, po celé řadě mezinárodních úspěchů. V té době byl náš tým již sedmkrát mistrem Evropy.

Pokud se podíváme zpět do historie, můžeme jako předchůdce ligy vnímat hokejovou soutěž založenou ještě v rámci Rakouska Uherska „mistrovství zemí Koruny české“. Jeho první ročník byl pořádán 15.-15. února 1909 a zúčastnily se ho čtyři mužstva z klubů Slavie a Spolku pro zimní sporty. Jednalo se však o soutěž ojedinělou. Postupně se však začíná zvyšovat obliba kanadského hokeje i mimo Prahu především mezi mládeží. V lednu 1931 byl dán do provozu pražský Zimní stadion a v březnu se zde odehrálo na umělém ledě mistrovství Československa, kde zabodoval LTC Praha. Organizace hokeje se neustále zlepšuje tvoří se župy, které pořádají své vlastní soutěže. Mistr župy hraje dále o titul mistra země, dále mistra svazu a nakonec mistra republiky. V sezoně 1933-1934 měl Československý hokejový svaz celkem 12 žup – pražskou, jihočeskou, kladenskou, severočeskou, hanáckou, západočeskou, východočeskou, západomoravskou, západoslovenskou, východoslovenskou a středoslovenskou. Celkem se jednalo o 146 klubů s 2270 hráči. Následující rok se hokejový svaz rozhodl domácí soutěže upravit. Základ stále tvoří župy, jejich vítěz postupuje do divize a vítězové čtyř divizí bojují spolu s obhájcem titulu o titul mistra. Tímto ustanovením byly vytvořeny základy nové ligové soutěže, která začala v sezoně 1936-1937. Právě tato sezóna vstoupila do historie československého hokeje jako první ročník celostátní československé hokejové ligy.⁴²

⁴² VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s.96-98

Ve svých počátcích se však liga potýká s celou řadou problémů, hrálo se i nadále nepravidelně, často se nedohrála ani celá soutěž a jeden zimní stadion byl nedostačující. První ligové utkání se odehrálo 3. ledna 1937 mezi Spartou a ČSK Vítkovice a skončilo nerozhodně 1:1. Mistrem prvního ročníku ligy se stal LTC Praha (Lawn Tennis Cercle), který pak vytvořil základ československé reprezentace. Všichni účastníci prémiového ročníku se řádně kvalifikovali v soutěžích v předchozí sezoně. První ligovou tabulku tvořila tato mužstva:⁴³

1. LTC Praha
2. AC Sparta
3. Stadion České Budějovice
4. HC Tatry
5. ČSK Vítkovice
6. Troppauer EV (Opava)
7. SK Slavia
8. BK Mladá Boleslav

Další ročník národní ligy už nebyl tak úspěšný, především díky politické situaci v Československu po Mnichově 1938. Náš stát byl donucen podstoupit svá pohraniční území Německu a hokejový svaz tímto přišel o 32 hokejových klubů. V následujícím roce došlo k odtržení Slovenska a k ustanovení samostatného Slovenského hokejového svazu. Následovala německá okupace, která na sedm let zamezila styku českých a slovenských hokejistů.⁴⁴

V období okupace znamenal sport nejenom povzbuzení národního sebevědomí, ale byl také jednou z možností se scházet. Mezinárodní styky byly v té době značně omezené a to vedlo k větší soustředěnosti na domácí soutěž. Za války se hrála liga pravidelně a s velkým nasazením. Kromě roku 1941, kdy se mistrem stal I. ČLTK, získal po všechny ostatní válečné ročníky titul mistra LTC Praha.⁴⁵

7.2 Vývoj Československé hokejové ligy

Po druhé světové válce došlo k obnovení celostátní ligy, znovu se hrálo se slovenskými týmy o titul mistra ČSR. Až do roku 1949 se na vítězné příčce stále

⁴³ tamtéž, s. 99

⁴⁴ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 101

⁴⁵ tamtéž, s. 105

objevuje LTC Praha, které v domácích řadách nemá přemožitele. Až v 7. ročníku 1949/1950 se stává mistrem ATK Praha (Armádní tělocvičný klub).

V poválečných letech byla celostátní liga stále ještě nedocenenou soutěží a mnoho týmů upřednostňovalo zahraniční soutěže a styky se zahraničními kluby.⁴⁶ Zatímco před válkou byl v celé republice pouze jeden zimní stadion s umělým ledem v Praze na Štvanici, v 50. a 60. letech se začalo s výstavbou celé řady zimních stadionů v různých městech republiky. Bratislava dostala svůj zimní stadion ještě za války, kdy bylo Slovensko samostatným státem. V roce 1956 byl zastřešen stadion na Štvanici. Z nově otevřených zimních stadionů se mohli těšit hokejisté v Ostravě, v Hodoníně, na Kladně, v Pardubicích, Českých Budějovicích a dalších městech. Výstavba zimních stadionů pokročila závratným tempem a koncem roku 1984 bylo v republice již 185 umělých ledových ploch a z toho 88 krytých.⁴⁷

Rostoucí výstavba zimních stadionů vedla ke zvýšení zájmu mimopražských klubů zúčastnit se ligové soutěže. V 50. letech dochází k nadměrnému rozšiřování ligy. V desátém ročníku 1952/1953 hrálo dokonce 21 mužstev. Objevují se zde nové kluby, které mohou již dobře konkurovat pražským.⁴⁸

V hokejové lize přibývají také armádní mužstva. Jedním z nich byla Rudá Hvězda Brno, která vybojovala celkem sedm mistrovských titulů v letech 1955-1962. Sérii vítězství Brna dokázalo přerušit pouze Kladno v r. 1959. Rudá Hvězda Brno se později přejmenovala na ZKL Brno (Závody kuličkových ložisek) a s tímto názvem vybojoval klub další čtyři tituly. Později se v národní lize objevuje Dukla Jihlava, která se stala dalším fenoménem československého hokeje. Konec 60. let byl ve znamení soubojů odcházející dynastie Brna a nastupující generace jihlavské Dukly. Jihlavský tým vychoval desítky talentovaných hokejistů a může se pyšnit celkem dvanácti mistrovskými tituly, což znamená jasné vítězství v národní lize. O druhou příčku se dělí kluby LTC Praha a RH (ZKL) Brno s jedenácti tituly. Druhá polovina 70. let patřila kladenskému týmu, který v letech 1975-1980 vybojoval pět mistrovských titulů. Tuto sérii kladenských překazil Slovan Bratislava, první slovenský mistr národní ligy. V roce 1981 vyhrály Vítkovice a v první polovině 80. let se vrátila na výsluní opět Dukla Jihlava a jejími největšími soupeři byly týmy Poldi Kladno, Sparta, Vítkovice, Bratislava a

⁴⁶ GUT, K., PACINA, V. Malá encyklopedie ledního hokeje. Praha: Olympia 1986, s. 206

⁴⁷ tamtéž, s. 488

⁴⁸ tamtéž, s. 210

Košice. Do popředí se dostává také Tesla Pardubice, která získala titul mistra třikrát.⁴⁹

Nejprve se hrálo jednokolově a vítězové skupin hráli ve dvoukolovém finále o titul mistra ČSR. S rostoucím počtem účastníků se hrálo od ročníku 1949/1950 dvoukolově systémem každý s každým, kdy první dvě mužstva skupin postupují do finále. Tento systém trval až do sezony 1959/1960, kdy došlo k významné změně a postupnému zkvalitnění ligové soutěže. Zvýšil se počet utkání a snížil počet mužstev na dvanáct. K dalšímu zkvalitnění soutěže došlo v letech 1965/1966, kdy se začalo hrát čtyřkolově. V ročníku 1970/1971 se u nás poprvé hrálo systémem play-off, kdy první čtyři mužstva po 36 kolech hrála dále o finále první s třetím a druhé se čtvrtým na čtyři vítězství a pak vítězové ve finále na tři vítězství. Tento systém se však zatím neprosadil natrvalo a až do ročníku 1984/1985 se hrálo znovu bez play-off. Tímto ročníkem končí třetí významné období ve vývoji celostátní hokejové ligy, které se vyznačovalo především zkvalitněním soutěže a liga začala plnit svoji významnou funkci pro československou reprezentaci – výběr nejlepších hráčů a jejich příprava.⁵⁰

Od 1. ledna 1970 bylo povinně zavedeno nosit ochranné přilby, nadále totiž vzrůstá agresivita a tvrdost nejenom při reprezentačních utkáních, ale i v domácí soutěži.⁵¹

V období totality se díky politické situaci neobjevují žádní zahraniční hráči v naší lize a současně hostování československých hokejistů v zahraničních klubech bylo té době značně omezené. Úspěchy našich hokejistů vyvolaly zvýšený zájem ze zámoří a proto se celá řada kvalitních hráčů rozhodla pro emigraci. V 80. letech byla emigrace úspěšných hokejistů běžnou záležitostí a tak se nakonec totalitní vláda usnesla umožnit některým hráčům na přelomu 70. a 80. let angažmá v zahraničí. Listopadová revoluce v roce 1989 znamenala velký převrat pro československý hokej. Hranice se otevřely a s nimi i nové možnosti pro naše hokejisty. Téměř celá jedna generace hráčů se vydala do zámoří nebo různých evropských týmů. Postupně se však československý hokej znovu vzpamatoval z této krize a mnoho hráčů se po zkušené v zahraničí vrací zpět domů.⁵²

⁴⁹ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 27

⁵⁰ GUT, K., PACINA, V. Malá encyklopedie ledního hokeje. Praha: Olympia 1986, s. 206-228

⁵¹ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 39

⁵² tamtéž, s. 20

V posledním společném ročníku ligové soutěže českých a slovenských klubů 1992/1993 se stal mistrem HC Chemopetrol Litvínov za HC Spartou Praha a Duklou Trenčín. Soutěž se dohrála až po rozdělení federace.⁵³

7.3 Ligové kluby 1. ročníku ligové soutěže

7.3.1 LTC Praha

LTC Praha (Lawn Tennis Cercle) vznikl v roce 1903 jako tenisový klub Slavie a jako doplňkový sport trénoval lehkou atletiku. V zimě hráli nadšení tenisté z LTC lední bandy. O tento sport začal být v LTC velký zájem a brzy se stal druhým hlavním sportem tohoto klubu. Hokejisté vystupovali pod názvem LTC SK Slavia a zúčastnili se 2. ročníku turnaje o pohár časopisu Sport a hry v roce 1905.⁵⁴

Významným se stal pro LTC rok 1927, kdy do klubu přestoupili vynikající hokejisti ze Sparty jako Jan Peka, Josef Maleček, Jaroslav Pušbauer, Josef Král, Karel Hromádka, Jiří Tožička a další. LTC se pak během krátké doby stal nejsilnějším československým týmem, pravidelně vítězil na mistrovství republiky 1931-36 a od založení celostátní ligové soutěže se radoval z titulu mistra ligy celkem jedenáctkrát (1937-1949). Jana Peku vystřídal v brance Bohumil Modrý. Ve 30. letech se v týmu objevují také kanadští hráči, nejznámějším z nich se stal Matěj Buckna, pozdější reprezentační trenér. Klub LTC tvořil základ československé reprezentace a úspěšně se účastnil i evropských turnajů, celkem sedmkrát vyhrál Spengler Cup. Po letecké katastrofě v roce 1948 ztratilo LTC své nejlepší hráče a komunistické čistky zlikvidovaly další opory týmu. V roce 1950 přešlo LTC do týmu Tatra Smíchov. Svých předchozích úspěchů klub již nikdy nedosáhl. Nejlepší bylo 3. místo v lize v sezóně 1951-52, kdy za klub hráli Karel Gut, Josef Trousílek a Oldřich Němec. Tatra Smíchov definitivně zanikla v sezóně 1963/64 a hokejový klub přešel do Slavie Praha. Vrátil se tedy tam, kde původně začínal. Slavie se však za pokračovatele LTC nepovažuje.⁵⁵

⁵³ HISTORIE-HOKEJ [online]. Historie hokejové ligy, sezona 1992-1993. [cit. 2012-01-14]. Dostupný z WWW: http://historie.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&id=312&menu_id=242&open_id=305

⁵⁴ ŠÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 56-57

⁵⁵ NAHODIL, R. LTC PRAHA. *LTC Praha: Web o legendárním hokejovém klubu* [online]. 2010 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.ltcp Praha.ic.cz/index.php>

7.3.2 SK Slavia

První zmínka o hokejovém klubu Slavie pochází z 6. ledna roku 1901, kdy bylo v Praze sehráno utkání mezi mužstvem SK Slavie a BZK. Utkání skončilo vítězstvím Slavie a její hokejisté jeli hned v únoru na první mezinárodní zápas do Vídně.⁵⁶ Před první světovou válkou patřila k nejlepším klubům u nás. V roce 1909 reprezentovali hráči Slavie český hokej v zahraničí v Chamonix. V tom samém roce zvítězila Slavia v turnaji o mistrovství zemí Koruny české a v mistrovství Čech. Mezi nejznámější hráče patřili Gruss, Vindyš, Malý, Jarokovský, Fleischmann, Šroubek, Páral a další.⁵⁷

V novodobé historii klubu hrál velkou roli návrat Vladimíra Růžičky ze zámoří a jeho účinkování v klubu. Značně přispěl k postupu Slavie do Extraligy v sezóně 1993-94. Růžička působil ve Slavii jako hráč až do sezóny 1999-00, kdy přešel do manažerské funkce a později i na post trenéra. V současné době patří Slavie k nejlepším týmům české Extraligy.

7.3.3 BK Mladá Boleslav

Bruslařský klub Mladá Boleslav je pravděpodobně nejstarší hokejový klub na českém venkově. Byl založen v roce 1879 jako bruslařsko-veslařský klub.

V 90. letech začali tamní sportovci hrát lední bandy a udržovali styky s pražskými mužstvy a proto byli pozváni na ustavující schůzi hokejového svazu. Mladá Boleslav patřila mezi velké propagátory a průkopníky kanadského hokeje. Členové tohoto klubu Karel Rada a Oldřich Šmelhaus se dostali do československé reprezentace. V roce 1953 postavila Mladá Boleslav zimní stadion.⁵⁸

V 70. letech sestoupil tým do 3. ligy a pak se probojoval do 2.ligy. Rok 2000 znamenal přelom v moderním mladoboleslavském hokeji, byl vytvořen profesionální tým HC Mladá Boleslav, který postoupil do 1. ligy a vykazoval stále větší ambice postoupit do nejvyšší ligové soutěže. To se jim podařilo v roce 2008. Mezi nejznámější odchovance tohoto klubu patří Jiří Hrdina, Radim Vrbata a Václav Pletka.⁵⁹

⁵⁶ SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, s. 15-16

⁵⁷ GUT, K., PACINA, V. Malá encyklopedie ledního hokeje. Praha: Olympia, 1986, s. 388-389

⁵⁸ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 24

⁵⁹ BK MLADÁ BOLESLAV A.S. *BK Boleslav* [online]. 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.bkboleslav.cz/index.asp>

7.3.4 AC Sparta Praha

Sparta Praha patří k těm hokejovým týmům, který začínaly s touto hrou jako první u nás. V roce 1903 postavili sportovci ze Sparty kluziště na Maninách a pod vedením Jaroslava Petráka zde hráli lední bandy. V únoru 1909 hrála Sparta již kanadský hokej na prvním mistrovství Čech. V té době se dostala Sparta až do finále, kde podlehla Slavii. Ve 20. letech patřila Sparta mezi nejlepší týmy, ale v roce 1927 ji po neshodách v týmu opustili hlavní opory mužstva jako Peka, Tožička a Pušbauer a přestoupili do LTC. V 50. letech přešla Sparta do ČKD Sokolovo a vyhrála mistrovské tituly v roce 1953 a 1954.

V československé reprezentaci působili spart'anští hráči Karel Gut a František Tikal, v 60. letech to byli Luděk Bukač a Jaromír Büntner. Na konci šedesátých let se Sparta stěhuje ze Štvanice do nového moderního zimního stadiónu, což se promítá také v přípravě týmu a následně v jeho výsledcích. V letech 1966/67 a 1973/74 obsazuje druhé místo v lize. V reprezentačním mužstvu měli své hráče: Havla, Horešovského, Kochtu a Holečka.⁶⁰

Další úspěchy Sparty přicházejí v 90. letech, kdy získává několik titulů a dokazuje, že patří mezi nejlepší týmy Extraligy. Své domácí zápasy hraje klub v Tipsport aréně, která je druhá největší v republice. Spartě se vedlo i v novém tisíciletí, kdy získala mistrovský titul v sezóně 2001/02, 2005/06, 2006/07. Loňský rok byl pro HC Spartu bohužel neúspěšný a umístila se až na 12. příčce.⁶¹

7.3.5 HC Tatry

První slovenské ligové mužstvo HC Tatry vzniklo spojením klubů HC Poprad ŠK Vysoké Tatry v roce 1935. Tento tým hned vyhrál mistrovství Slovenska a jako jediný slovenský tým se dostává do prvního ročníku celostátní ligy. Podařilo se mu porazit Slavii, ale narazil na LTC. V prvním ročníku se umístil na 4. místě. Po osvobození se objevuje HC Tatry znovu v ligové soutěži, kde se udržel však pouhé dvě sezóny. K nejlepším hokejistům tohoto mužstva patřili především Mecko, Štolc, Tomášek a Gemov. Do nejvyšší soutěže se ještě jednou vrátili v 50. letech pod názvem Tatranské pily Poprad, ale v roce 1954 definitivně nejvyšší ligovou soutěž opouštějí.⁶²

⁶⁰ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 172-173

⁶¹ HC SPARTA PRAHA A.S. *HC Sparta Praha* [online]. Praha, 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.hcsparta.cz/>

⁶² VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, s. 94

7.3.6 Stadion České Budějovice

První záznamy o hokeji v Českých Budějovicích pocházejí z roku 1911, kdy základ mužstva tvořili studenti místního gymnázia. O rok později se zde objevuje Dr. Černý, který se stal hlavním organizátorem, kapitánem, trenérem i rádcem budějovického mužstva. V roce 1928 se Viktorie ČB sloučila se Slovanem ČB a vznikl AC Stadion České Budějovice, který vybojoval mistrovství českého venkova a zahrál si i v prvním ročníku celostátní ligy. Čeněk Pícha, František Mizera a Jiří Macelis se dostali z českých Budějovic do reprezentačního týmu. V 50. letech docházelo k neustálým změnám a pak přebírá hokejový tým národní podnik Motor a pomáhá mu k návratu mezi elitu. Český hokej získává z Budějovic vynikající hráče jako Maříka, Pražáka, Pouzara, Korbelu, Lálu a další. V moderní historii se hráči Českých Budějovic prosadili také v NHL. Patří mezi ně např. Roman Turek, Jaroslav Modrý, Radek Dvořák nebo Václav Prospal a Aleš Kotalík. Rok 2003/04 znamenal krizi pro budějovický hokej a propad do 1. ligy po prohře s Jihlavou. Českobudějovický hokej prošel velkou proměnou a po roce se opět vrátil do Extraligy. Nyní hraje pod názvem HC Mountfield.⁶³

7.3.7 ČSK Vítkovice

Ostravský hokejový oddíl byl založen v roce 1928 jako Sportovně společenský klub (SSK), kam přešli hráči z SK Moravské Slavie a SK Slovanu Ostrava. Poté hrál pod názvem ČSK (Český sportovní klub) Vítkovice a účastní se 1. ročníku ligové soutěže. Po 2. světové válce vystupuje pod názvem SK Vítkovické železářny a v roce 1949 opět vstupuje do nejvyšší ligové soutěže. V roce 1960 a 1965 znamenají pro Vítkovice sestup na jeden rok a poté další sestup v roce 1967. Návrat se konal až v roce 1972. Mistrem ligy se stávají Vítkovice v sezóně 1951/52 a 1980/81.⁶⁴ V současné době hrají pod názvem HC Vítkovice Steel a v loňské sezóně získali již podeváté titul vicemistra Extraligy. Mezi nejúspěšnější hráče klubové historie patří Václav Bubník, Remiáš, Planka, Bouzek, Kotala, v novodobé historii Štěpánek, Šindelář, Kvapil, Burger a další. Klub hraje v ostravské ČEZ Aréně.⁶⁵

⁶³ HC MOUNTFIELD A.S. *Hokejcb* [online]. České Budějovice, 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.hokejcb.cz/index.asp>

⁶⁴ GUT, K., PACINA, V. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1986, s. 438-439

⁶⁵ HOKEJOVÝ KLUB HC VÍTKOVICE STEEL A.S. *HC Vítkovice Steel: Vicemistr Extraligy 2010/2011* [online]. Ostrava, 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.hc-vitkovice.cz/index.php>

7.3.8 Troppauer EV

Hokejový klub opavských Němců navázal na tradici bruslařského klubu, jehož historie sahá až do poloviny 19. století. Hokej se zde začal hrát kolem roku 1908. Na počátku 30. let ve slezské Opavě vedle sebe Češi i Němci stále celkem pokojně žili. Přírodní podmínky pro bruslení byly přímo ideální a vedle krasobruslení se zde rozvíjel i lední hokej. Místní hokejový klub Troppauer EV se jako mistr německého hokejového svazu v Československu vydal v roce 1931 do Prahy, aby zde vyzval na zápas LTC. Opavský klub sice tehdy prohrál 0:2, ale zanechal v Praze velký dojem a tři jeho hráči byli vybráni do československé reprezentace – Dorazil, Heinz a Mattern. Opavský tým se zúčastnil první dvou ligových ročníků. Během 2. světové války se Opava stala součástí Německa a tím bylo znemožněno i její působení v protektorátní lize. Po válce se hned v Opavě začal hrát znovu hokej, ale tentokrát to byl český tým s názvem HC Opava. V roce 1951 se dostává do ligové soutěže, ale nemá kde trénovat a vydržela zde pouze dva roky. V roce 1954 je dokončen opavský zimní stadion a o dva roky později si postavili Opavští dokonce krytou hokejovou halu. Od roku 1958 se zde po 23 sezón pořádá Slezský pohár, kterého se účastnily nejlepší týmy v republice. Od roku 1959 hraje pod názvem Slezan Opava.

V 90. letech bylo hlavně podnikatelským cílem dostat Slezan do Extraligy, což se nakonec na krátkou dobu podařilo v roce 1996. Další dvě sezóny byl Slezan v Extralize, ale každoročně hrál baráž o udržení. V sezóně 1998/99 se baráži vyhnul, ale hned po sezóně byla opavská ligová licence přesunuta majitelem klubu do HC Havířov. V současnosti hraje Opava 2. ligu.⁶⁶

8 Osobnosti

Vybrat pouze několik významných osobností z historie československého hokeje je téměř nemožný úkol. Jednotlivá období mají hned několik výjimečných hráčů, kteří se svým charakterem, oddaností k hokejovému sportu, specifickým stylem hry nebo smyslem pro týmovou práci dokázali zapsat do dějin i do srdcí fanoušků výrazněji než ti ostatní. Průkopníci hokeje u nás jsou často označovány jako „mušketýři s hokejkou“ a jména jako Gruss, Malý, Jarkovský, Vindyš, Hammer, Palouš, Fleischmann bychom neměli nikdy zapomenout. Na počátku 20.

⁶⁶ HC SLEZAN OPAVA. *HC Slezan Opava* [online]. Opava, 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.hcslezan.cz/index.asp>

století tvořili první naše hokejové mužstvo. Později to byl legendární brankář Jan Peka, Josef Šroubek, Stanislav Konopásek, František Mizera, Karel Gut, Augustin Bubník a nebo Pekův nástupce Bohumil Modrý. Prvním Slovákem v reprezentačním dresu byl Ladislav Troják. V 50. letech to byli především Karel Straka, Miroslav Charouz a Jan Kasper. 60. léta patřila Brnu a zde musíme připomenout Františka Ševšíka nebo Vlastimila Bubníka. Koncem 60. let to byli hokejisté Dukly Jihlava, především bratři Jaroslav a Jiří Holíkové, Jan Klapáč, Josef Augusta a Jan Suchý.⁶⁷ Později se objevují jména jako Jiří Kochta, Jiří Holeček, Vladimír Dzurilla, Vladimír Martinec, Jiří Bubla, Ivan Hlinka, Jiří Králík a další. V 80. letech přichází už nová generace jako Vladimír Růžička, Dominik Hašek, Drahomír Kadlec.

Mezi těmito zvučnými jmény jsem vybral tři osobnosti. Dvě z nich jsou spojeny jak s československým, tak s českým hokejem. Oba hokejisté působili v národní lize, v reprezentačním týmu, měli možnost hrát v NHL i zastávat funkci trenéra jak ligových klubů, tak české reprezentace. Třetí osobnost je jedním z nejlepších hráčů světového formátu, který svou oddanost hokeji prokázal nejen v národním týmu, ale i NHL a KHL. Nesnažím se dopodrobna vylíčit jejich životopis a statistiku jejich úspěchů, ale spíše přiblížit některé momenty jejich hokejové kariéry.

8.1 Ivan Hlinka (1950-2004)

S hokejem začínal společně se svým kamarádem Jiřím Bublou v Litvínově. Za tento klub hráli společně 20 let od roku 1959-1981. Ve dvaceti letech se stal kapitánem litvínovského klubu a ve stejné době nastupuje na svůj první reprezentační zápas. V letech 1972, 1976 a 1977 se stal v československém reprezentačním dresu mistrem světa. V roce 1981 odešel společně s Bublou do NHL, kde působili v týmu Vancouver Cannucks. Po návratu z NHL působil ještě ve švýcarském klubu EV Zug a pak se stal trenérem Litvínova.⁶⁸ V roce 1991 se stal reprezentačním trenérem a dovedl naše mužstvo ke třem bronzovým medailím. Po neúspěchu na olympiádě v Lillehammeru a na MS v Itálii se rozhodl Ivan Hlinka rezignovat na funkci trenéra. České reprezentace se pak ujímá znovu s kolegou Lenerem po velkém fiasku našeho týmu v sezóně 1996/97, těsně před

⁶⁷ VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978.

⁶⁸ HOUŠKA, V., NOVOTNÝ, P. TOP 20 Hokej. České hvězdy. 1. vydání. Praha: Knihcentrum, 1997, s.30-33

mistrovstvím světa, kde vybojovala Česká republika nakonec bronz. Před olympiádou dokázal sestavit dokonalý semknutý tým, kde měl každý svůj úkol a neváhal bojovat s plným nasazením. Češi přivezli zlato z Nagana a bronz z MS ve Švýcarsku. O rok později oslavoval v Norsku první zlato na MS v roli trenéra. Hokejisté popisují, jak to na stadionu vypadalo, když ve finálovém zápase porazili Finy a stali se mistry světa: „*Jan Hlaváč se v jakémsi zvláštním transu rozjel přes ledovou plochu, divoce vyskočil do vzduchu a v protějším rohu se teprve otočil čelem ke svým spoluhráčům. Pak byl dušen jejich těly a byl nevýslovně šťastný, ačkoliv nemohl skoro dýchat. Trenér Ivan Hlinka zmizel ihned kdesi uvnitř stadionu, zřejmě, aby se uklidnil. Za okamžik se vrátil na led a dojatě děkoval hráčům. Každému podal ruku, objal se s ním a praštil ho do zad.*“⁶⁹

Jako trenér měl u hráčů neskutečný respekt a důvěru. To se potom odrazilo ve výsledcích reprezentace.

Po těchto úspěších dostává nabídku na trenérský post v NHL. V roce 2000 se rozhodl přijmout místo trenéra v Pittsburghu. Kvůli neúspěchu týmu byl však z postu trenéra odvolán. V srpnu 2004 Ivan Hlinka tragicky zahynul při autonehodě u Karlových Varů. Byla to ztráta pro celý hokejový svět. Jaromír Jágr o něm řekl: „*Vždycky jsem na něm obdivoval jeho optimismus, jeho charisma a to, jak dokázal 'zblbnout' lidi kolem sebe, zmobilizovat síly v lidech, kteří byli kolem něj. Myslím, že to byl jeden z důvodů úspěchu v Naganu. Bohužel ta hvězdička štěstěny, která ho provázela ve sportovním životě, teď nestála při něm.*“⁷⁰

8.2 Vladimír Růžička (1963)

Už v patnácti letech se dostává do ligového týmu Litvínova. Hned ve svém prvním zápase proti Jihlavě dává dokonalý gól do sítě reprezentačního brankáře Jiřího Králíka. V litvínovském dresu zůstal do roku 1987, kdy na rok přešel do Dukly Trenčín. Růžička byl tím hokejistou, kterému se podařilo ve finále MS 1985 využít zakopnutí ruského brankáře Myškina a střelit rozhodující gól. Po revoluci v roce 1989 odešel jako první z našich hokejistů do NHL, kde úspěšně hrál čtyři roky. Nejúspěšnější v zámorí byla sezóna 1991-92. Ze zámorí odešel na rok do švýcarského týmu EV Zug a poté se vrátil do české Extraligy, do klubu Slavie.

⁶⁹ ARCHIV ČTK. Mistři!!! Praha: Unholy Cathedral, 1999, s. 55

⁷⁰ KUBECZKA, J. Ivan Hlinka už třetí třetinu nedohraje. *radio.cz* [online]. 2004, [cit. 2012-01-29]. Dostupný z WWW: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/ivan-hlinka-uz-treti-tretinu-nedohraje>

Pětkrát se stal nejlepším střelcem naší ligy. Vladimír Růžička vyznává především dobrou techniku hry a dává přednost útoku před obrannou hrou.

Lékař československého reprezentačního týmu MUDr. Ota Trefný o něm řekl: *„Vladimír je impulzivní, ale najednou provede na ledě věci, které nemohou být pouze instinktivní nebo náhodné, ale jsou mistrovsky promyšlené.“*⁷¹

Po návratu domů dostává od Ivana Hlinky pozvánku do reprezentace, aby ji jako kapitán vítězně provedl olympiádou v Naganu. Zlatá medaile z Nagana je vrcholem jeho reprezentačních úspěchů. S aktivní hráčskou kariérou se rozloučil v roce 2000 a stal se generálním manažerem a současně trenérem HC Slavia Praha. Se Slávií získal z postu trenéra zlato v sezóně 2002/3 a 2007/8, stříbro 2003/4, 2005/6, 2008/9. Od roku 2000 se stal Vladimír Růžička asistentem trenéra české reprezentace. Po tragické smrti Ivana Hlinky přebírá reprezentační tým a vyhrává s ním „zlato pro Ivana“ na MS ve Vídni v roce 2005. Tento úspěch jako trenér opakuje s českou reprezentací ještě v roce 2010 na MS v Německu. V současné době působí jako manažer a trenér ve Slavii Praha.

8.3 Jaromír Jágr (1972)

Jaromír Jágr patří k nejlepším světovým hokejistům. Ve své kariéře dokázal nezaměnitelným způsobem spojit talent s velkou pílí a úsilím. Narodil se 15. února 1972 v Kladně. V šestnácti letech se dostává do nejvyšší české hokejové soutěže a dvě sezóny 1988 – 1990 hraje za Poldi Kladno. Mezitím přichází pád železné opony a otevírají se nové možnosti mladým hokejistům.

Jaromír Jágr odchází do zámožské NHL a začíná hrát za Pittsburgh Penguins, vedle takových hvězd jako je např. Mario Lemieux. V týmu Pittsburghských „tučňáků“ se mu dařilo a Jágr se dostal dokonce do nejlepšího výběru nováčků v NHL. V sezóně 1990-1991 se jeho týmu podařilo vyhrát Stanley Cup. Získat takové vítězství hned v první sezóně svého působení v NHL bylo pro Jágra velkým povzbuzením. Následující rok se tučňákům podařilo titul obhájit. Postupem času se mění Jágrova role v týmu a z mladého nováčka se stává zkušeným hráčem, který dokáže zastoupit i Lemieux, když má zdravotní

⁷¹ HOUŠKA, V., NOVOTNÝ, P. TOP 20 Hokej. České hvězdy. 1. vydání. Praha: Knihcentrum, 1997, s.102-107

problémy. Velmi úspěšná byla pro Jágra sezóna 1995-1996, kdy se stal nejúspěšnějším v kanadském bodování a získal tak Art Ross Trophy.⁷²

V Pittsburghu zůstal Jágr až do roku 2001 a tuto trofej získal celkem pětkrát. V sezóně 2001-2002 přestoupil do Washington Capitals, kde působil až do roku 2004. Jeho působení v tomto klubu však nepřineslo očekávané výsledky především kvůli neustálým personálním změnám v týmu jak na postech hráčů, tak trenérů. Od roku 2004 do 2008 hrál Jágr za další klub NHL – New York Rangers. V New Yorku se mu začalo opět velmi dařit a setkal se zde s dalšími českými hráči, s Holíkem, Hlaváčem, Ručinským a Nedvědem. NHL se však postupně dostává do finančních potíží a je na nějakou dobu přerušena. Jágr se vrací na Kladno a od září do listopadu 2004 odehraje v dresu HC Rabat Kladno celkem 17 utkání. Zbytek sezóny hraje v ruské KHL za klub Avangard Omsk. V roce 2005 se opět hraje NHL a Jágr se vrací zpět do New York Rangers, kde zůstává až do roku 2008.⁷³

Svůj vztah k hokeji zhodnotil Jaromír Jágr takto: „*Nikdy se nechci spokojit s tím, čeho jsem dosáhl. Chci být pořád lepší. Přiznám se k svému tajnému přání: toužím být nejlepším světovým hokejistou. alespoň na chvíli. Možná je to přání neskromné, ale možná i poctivé a jediné správné. Až do teď jsem měl v životě velké štěstí, protože jsem vždycky věděl, co chci. A vím to i teď.*“⁷⁴

V roce 2008 se stává hráčem ruské KHL a podepisuje smlouvu na dva roky s Avangardem Omsk, který patřil k favoritům soutěže. V říjnu 2008 však dochází k tragické události v týmu – během zápasu zemřel mladý talentovaný hráč Alexej Čerepanov. Následuje vyšetřování, postihy prezidenta klubu, generálního manažera a týmových lékařů. Celková situace se negativně odráží ve výkonech i výsledcích Omsku. V následující sezóně se ještě probojoval do play off, ale po prvním zápase je hned vyřazen. Jágr prodlužuje smlouvu s Omskem i přes všechny tyto potíže ještě na další rok.⁷⁵ V roce 2011 však odchází zpět do NHL do týmu Philadelphia Flyers.

⁷² HOUŠKA, V., NOVOTNÝ, P. TOP 20 Hokej. České hvězdy. 1. vydání. Praha: Knihcentrum, 1997, s. 55-57

⁷³ JagrTaem. Jaromír Jágr. [online]. 2010, [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:

<http://www.jagrteam.cz/Eshop/Pages/Static/JaromirJagr.aspx>

⁷⁴ HOUŠKA, V., NOVOTNÝ, P. TOP 20 Hokej. České hvězdy. 1. vydání. Praha: Knihcentrum, 1997, s. 54

⁷⁵ JagrTaem. Jaromír Jágr. [online]. 2010, [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:

<http://www.jagrteam.cz/Eshop/Pages/Static/JaromirJagr.aspx>

Jaromír Jágr však nesebírá úspěchy pouze v rámci NHL, ale cenné trofeje získal i během svého působení v národním týmu. V roce 1998 byla kvůli ZOH v Naganu přerušena NHL a Jaromír Jágr mohl v dresu národního týmu nastoupit do zápasů na japonském ledě. Pod vedením Ivana Hlinky získává český tým zlatou olympijskou medaili, která Jaromírovi ve sbírce chyběla. Dalším velkým úspěchem bylo MS 2005 ve Vídni, kterého se mohl Jágr zúčastnit díky dlouhé proluce v NHL. I přes zlomený malíček sehrál Jágr se svým týmem úžasná utkání a podařilo se mu získat poprvé v životě zlato na Mistrovství světa. Společně s Jiřím Šlégrem se stal členem prestižního Triple Gold Clubu, sdružujícího hráče, kteří získali všechny tři nejprestižnější hokejové trofeje - Stanley Cup, zlatou olympijskou medaili a zlato na MS.

V letošním roce oslavil Jaroslav Jágr své 40. narozeniny a v dresu Philadelphie Flyers patří mezi nejstarší hráče v NHL. Pro svoji neskutečnou houževnatost, týmovou hru a oddanost hokeji byl letos svým týmem nominován na Mastertonovu trofej, kterou získávají nejoddanější hokejoví hráči.⁷⁶

⁷⁶ LANGR, M. Philadelphia nominovala Jágra na Masterton Trophy za oddanost hokeji. *hokej idnes.cz*. [online]. 2010, [cit. 2012-01-22]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/philadelphia-nominovala-jagra-na-masterton-trophy-za-oddanost-hokeji-12y-/nhl.aspx?c=A120315_105931_nhl_lge

III. Český a slovenský lední hokej od roku 1993

9 Český lední hokej od roku 1993

9.1 Česká reprezentace

Český národní tým byl po rozpadu federace určen jako následovník československé reprezentace a zařazen do elitní skupiny A. Od roku 1991 působil jako trenér československé reprezentace Ivan Hlinka a na postu kouče českého týmu zůstal i po vzniku dvou samostatných států. Se svými svěřenci získal na MS 1993 v Německu další bronzovou medaili a naše reprezentace dovršila tzv. dobu bronzovou, tentokrát již bez slovenských spoluhráčů. V roce 1994 přibyli do národního týmu někteří slavní hráči z NHL, v čele s Jaromírem Jágre. Na šampionátu jsme však vypadli již v prvním kole a Ivan Hlinka odešel z postu trenéra. Na jeho místo přichází Luděk Bukač a následující rok se náš tým vrací mezi první čtyřku. V roce 1996 přichází první velký úspěch českého týmu – zlato na MS ve Vídni. Ještě téhož roku přichází však velké zklamání a fiasko na Světovém poháru, kde naši nepostupují ani ze základní skupiny po prohraných zápasech s Finskem (3:7), s Německem (1:7) a se Švédskem (0:3). Trenér Luděk Bukač nezvládá mužstvo, pro každého hráče má jiný metr, jeho autorita v týmu klesá, hráči se baví po svém a o týmové hře nemůže být ani slov. O odchodu ale neuvažuje a další sezóna probíhá stejně tragicky. Úplná potupa přichází na Švédských hokejových hrách, kde je celý tým všem jenom pro smích. Z osmnácti zápasů Češi vyhráli pouze tři, dvakrát remízovali a ve 13 zápasech prohráli. Luděk Bukač se vzdává své funkce těsně před MS 1997. Na trenérskou lavičku se vrací Ivan Hlinka a dva roky po sobě máme bronz z MS. V roce 1998 přichází Nagano a s ním i zlatá olympijská medaile pro náš tým.⁷⁷

Následují tři roky na trůnu světového hokeje. Naši hokejisté získávají titul mistra světa třikrát za sebou v letech 1999-2001. Další zlato z MS přibylo v roce 2005, kdy na trenérské lavičce seděl Vladimír Růžička. Následující rok nás o zlato připravili ve finále Švédové. Rok 2010 přinesl opět velkou radost a povzbuzení.

⁷⁷ ZLATOHLAVÝ, V. A KOL. Zlatí hoši. Praha: TC Publishing, 1998, s. 10

6. titul mistra světa od rozdělení Československa opět pod vedením Vladimíra Růžičky. Před mistrovstvím světa na Slovensku v roce 2011 se stal hlavním trenérem Alois Hadamczik a český tým získává bronz.⁷⁸

9.1.1 Mistrovství světa ve Vídni 1996

Prvním velkým úspěchem po rozdělení federace bylo právě vystoupení našich hokejistů na mistrovství světa ve Vídni, které se konalo 21. dubna – 5. května 1996. Do Vídně přijelo 12 týmů, nově tu bylo Slovensko.

Ze základní skupiny B jsme postoupili s největším počtem bodů za Finskem a Švédskem. Skupinu A vyhrálo Rusko. Trenéři naší reprezentace byli Bukač, Uher a Lener. Český tým nastoupil v sestavě Turek, Čechmánek, Faněk, Stavjaňa, Veber, M. Sýkora, Neckář, D. Kadlec, Kaberle ml., Vykoukal, Bonk, Bělohav, Výborný, Kysela, Reichel, Lang, Vejvoda, Patera, M. Procházka, Ujčík, J. Kučera, Meluzín, Dopita.

Ve čtvrtfinále jsme porazili Německo 6:1 a v semifinále USA 5:0. Finálový zápas odehráli naši hokejisti s Kanadou. První dvě třetiny se hrálo velmi vyrovnaně s výsledkem 2:2. Ve třetí třetině se oba týmy soustředí spíš na obranu a gólových příležitostí pomalu ubývalo. 19 sekund před koncem zápasu proniká Patera do útočného pásma a přihrává Procházkovi. Ten střílí nejdůležitější gól své kariéry. Kanada ještě zkouší hrát power play, ale toho opět využívá náš tým a Kučera střílí čtvrtý český gól tohoto zápasu. Vyhráváme nad Kanadou 4:2 a stáváme se mistry světa pro rok 1996. Kapitán českého týmu Robert Reichel vyzdvihl nad hlavu trofej pro nejlepší hokejový tým planety.⁷⁹

9.1.2 Olympiáda v Naganu 1998

Přípravy naší reprezentace na olympijské hry v Naganu se opět ujímá Ivan Hlinka a Slavomír Lener. Už v létě začínají jednat s českými hráči v NHL, kteří přijeli do Čech na dovolenou, o jejich účasti na olympiádě. Hlinka později odjíždí do zámoří, kde sleduje hokejisty při hře a vybírá další hráče. Po návratu sestavuje konečnou podobu týmu.⁸⁰

Kvůli olympiádě v Naganu byla poprvé v historii přerušena kanadsko-americká NHL a v barvách národních týmů mohli nastoupit ti nejlepší hráči včetně velkých

⁷⁸ Hokej.cz.: Historie. Reprezentace. *Historie.hokej.cz.* [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: http://historie.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&id=0&menu_id=220&open_id=221

⁷⁹ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s.270-275

⁸⁰ ZLATOHLAVÝ, V. A KOL. Zlatí hoši. Praha: TC Publishing, 1998, s. 11

hvězd. Pro český tým se tak uvolnil Jaromír Jágr, Petr Svoboda nebo Dominik Hašek.⁸¹

Od českého týmu se na olympiádě mnoho nečekalo. Trenér a mužstvo však drží pevně při sobě a věří v naději na úspěch. Český tým je však neskutečně semknutý, každý má svoji roli a velké odhodlání ji splnit, co nejlépe. Tajným trumfem pro naši reprezentaci je brankář Dominik Hašek. Ve finálové skupině se našim podařilo porazit Kazachstán 8:2, ale prohráli s Ruskem 1:2. Ve čtvrtfinále však vyhrávají nad USA 4:1 a v semifinále porázejí Kanadu 2:1. To už pláče i odcházející kanadská hvězda Wayne Gretzky, kterému olympijské zlato bude ve sbírce navždy chybět. Češi se dostali do finále a celý národ sleduje, jak to dopadne. Česká republika žije na několik dní jenom hokejem. Finálový zápas byl velmi vyrovnaný. Za stavu 0:0 nastupujeme i do třetí třetiny. 12 minut před koncem střílí do ruské branky Petr Svoboda. Češi teď očekávají ohromný nápor ze strany soupeře. Ten však nepřichází. Rusové už nemají sílu a spoléhají už jen na závěrečnou power play. V té však neudrží puk a v závěru hry už zcela rezignují. Čeští fanoušci odpočítávají vteřiny do konce. K 90. výročí českého hokeje přichází zlato s olympiády. Olympiáda v Naganu patří mezi vrcholné momenty v historii českého hokeje.⁸²

9.1.3 Tři mistrovské tituly v řadě 1999-2001

Českému týmu se podařilo vyhrát třikrát za sebou titul mistra světa, čehož předtím dosáhla jenom Kanada a SSSR.

V roce 1999 se konalo mistrovství světa v Norsku ve dnech 1. – 16. května. Turnaj v Norsku byl velmi náročný. Dvakrát hrozilo našemu týmu, že se ani neprobojuje mezi první čtyřku, ale nakonec předvedli čeští hokejisté prvotřídní hokej. Do finále se probojovali spolu s Finskem a čekali je dva finálové zápasy. V prvním zápase porazili Finy 3:1, ale druhý zápas jim vůbec nevyšel. Finové vyhráli 4:1 a muselo se prodlužovat. Všichni už čekali volné nájezdy, když se puku chopil Hlaváč. „76 minut 32 vteřin – Hlaváč převzal báječný pas od Šimíčka, natlačil se zprava před gólmana. Ten jeho bekhend nepropustil, ale vzápětí přeletěla jeho hrud' pohotová dorážka. Je rozhodnuto! Jan Hlaváč vstupuje do

⁸¹ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 99

⁸² ZLATOHLAVÝ, V. A KOL. Zlatí hoši. Praha: TC Publishing, 1998, s. 85-88

*historie českého hokeje – 1:0!!! Vyhráli jsme v prodloužení nad Finy a stáváme se mistry světa pro rok 1999!!!“*⁸³

O rok později se mistrovství odehrálo ve dnech 29. dubna – 14. května v Petrohradě v Rusku. Trenéři reprezentace Augusta a Martinec se museli krátce před šampionátem vypořádat s celou řadou omluvenek od špičkových hráčů. Navzdory komplikacím jsme prošli jako první jak základní skupinou tak v osmifinále. Ve čtvrtfinále jsme porazili Lotyšsko 3:1 a v semifinále Kanadu 2:1. Ve finále jsme se střetli se Slovenskem. Finálový zápas nabral rychlé obrátky mezi 7. a 13. minutou, kdy Češi střelí tři branky. Slováci se však snadno nevzdali a snižují na 1:3. Češi pak potvrzují náskok dalším gólem, ale Slováci jim oplácí hned dvěma. Při stavu 4:3 dává Robert Reichel poslední branku mistrovství a definitivně rozhoduje o zlatě. S výsledkem 5:3 jsme opět mistry světa.⁸⁴

65. mistrovství světa se konalo v Německu 28. dubna – 13. května. Ke zlatu se český tým proboujel v základní sestavě přes Německo, Švýcarsko a Bělorusko. V osmifinále vyhrál nad Kanadou, Ruskem a Itálií, ve čtvrtfinále porazil Slovensko 2:0, v semifinále Švédsko 3:2 a ve finále ho čekalo opět Finsko. Finové přijeli na mistrovství tentokrát velmi dobře připraveni. Po první třetině vedou 1:0. Ve druhé přidávají do české branky další gól. Do 3. třetiny nastupují naši s velkým odhodláním a nadějí na zázrak. Ve 45. minutě snižuje M. Procházka na 1:2. Hra se mění v drama. Šest minut před koncem střílí gól Čajánek a vyrovnává. Zápas se prodlužuje. V 73. minutě dává David Moravec zlatý gól mistrovství a oslavy neberou konce.⁸⁵

9.1.4 Mistrovství světa 2005

69. mistrovství světa se konalo ve Vídni a v Innsbrucku 30. dubna – 15. května 2005. Tento šampionát se zapsal do dějin hokeje jako organizačně i technicky velmi slabý. Hrál se na nekvalitním ledě, ale naši se s těmito nedostatky dokázali bez problémů vypořádat.⁸⁶ Vladimír Růžička usedl na trenérskou lavičku a slíbil národu medaili na památku Ivana Hlinky. Úkol to nebyl jednoduchý. Od začátku bylo jasné, že na turnaji ve Vídni se sejde světová hráčská elita. Díky dlouhodobé stávce v NHL se mohli bez obav zúčastnit i hokejisté zámořských klubů.⁸⁷

⁸³ ARCHIV ČTK. Mistrí!!! Praha: Unholy Cathedral, 1999, s. 54

⁸⁴ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, 295-301

⁸⁵ tamtéž, 305-307

⁸⁶ tamtéž, s. 329

⁸⁷ KIRCHNER, J. Zlato pro Ivana. 1. vydání. Praha: Fragment, 2005, s. 6-7

V základní skupině porážíme Švýcarsko 3:1, Německo 2:0 a Kazachstán 1:0. Při zápase s Německem v základní skupině dochází k tvrdému faulu Stefana Schauera na našeho Jaromíra Jágra a náš hokejista utrpěl zlomeninu malíčku. Tato událost, která se později stala předmětem celé řady vtípků i samotného Jágra, znamenala na začátku šampionátu ohrožení pro celý český tým.⁸⁸

V osmifinále porážíme Slovensko 5:1. Jágr už opět hraje a hala je plná českých a slovenských fanoušků. Další osmifinálový zápas s Ruskem prohráváme 1:2, vyhráváme naopak s Běloruskem 5:1. Ve čtvrtfinále porážíme USA 3:2 po nájездеch. Vladimír Růžička si vychutnává toto zasloužené velké vítězství a dodává: „*Tomáš Vokoun dokázal, že je pan brankář a já jsem moc rád. ...A totéž musím říct o Martinu Ručinském.*“ Postavil se za svůj výběr hráčů, i přesto, že veřejnost i novináři jim ze začátku moc nevěřili.⁸⁹

V semifinále porážíme Švédsko 3:2 a ve finále nás čeká Kanada. A byl to skutečně zápas hodný finále mistrovství světa. Tento zápas patřil Jágrovi, Vokounovi, trenéru Růžičkovi a jeho asistentům, Ručinskému a všem ostatním hochům českého týmu. Před finálovým zápasem naléhá trenér Růžička na naše hráče: „*Ted' musíme udělat všechno proto, abychom se zase stali mistry světa. Náš hokej to moc potřebuje a čeká na to...už jen kvůli starším hráčům, kteří tento titul nemají a je to pro ně možná poslední příležitost, jak jej získat.*“⁹⁰

I přes veškeré snahy Kanadčanů jsme jim nedali šanci dostat puk do naší branky. Zápas vyhráli naši 3:0 a získávají zlato pro Ivana (tragicky zesnulého Ivana Hlinku) i pro celý český národ. Jaromír Jágr a Jiří Šlégr se stávají tímto prvními českými hokejisty, kterým se podařilo získat zlato na MS, na olympiádě a ještě ve Stanleyově poháru. Zlato z Vídně slaví celý národ a na Staroměstském náměstí vítá naše hokejisty přes třicet tisíc lidí.⁹¹

9.1.5 Mistrovství světa 2010

Mistrovství světa se v roce 2010 konalo v Německu, v Kolíně nad Rýnem a Mannheimu ve dnech 7. – 23. května. Několik let za sebou se nemohl na šampionátu dostat náš tým přes čtvrtfinále. Tentokrát však prolomil toto prokletí, i

⁸⁸ tamtéž, s. 22

⁸⁹ tamtéž, s. 63

⁹⁰ tamtéž, s. 75

⁹¹ tamtéž, s. 80.

když po prohraném zápase se Švédskem v základní skupině mělo sebevědomí českého týmu značně trhliny.

Trenér Vladimír Růžička se musí tentokrát obejít bez opor z NHL. Přes Francii a Norsko se dostáváme do osmifinále, kde porážíme Lotyšsko a Švýcarsko. Ve čtvrtfinále zápasíme s Finskem a rozhodují až samostatné nájezdy, vyhráváme 2:1. v Semifinále bojujeme se Švédskem a opět v samostatných nájezdech vítězíme 3:2.

Finálový zápas hrajeme s Ruskem. Již po 20 vteřinách dává Klepiš po Jágrově přihrávce první gól. Rusové neustále útočí na bránu, ale Vokoun se překonává. Na branku střílí Rachůnek a puk se odrazí od Rolínkovy brusle do ruské branky. Před koncem zápasu odvolávají Rusové brankáře a podaří se jim snížit na 1:2, ale vyrovnat již nemohou. Češi jsou opět mistry světa. Od rozdělení federace již po šesté.⁹²

9.2 Česká Extraliga

Po rozpadu Československa v roce 1993 se nejvyšší profesionální hokejovou soutěží v České republice stává Extraliga ledního hokeje. Jejím řídicím orgánem je Asociace profesionálních klubů ledního hokeje (APK LH). Úkolem Asociace není pouze rozvoj a řízení Extraligy, ale celková podpora vrcholového hokeje u nás, výchova a podpora talentované hokejové mládeže. Členy Asociace jsou všichni účastníci Extraligy. Extraliga ledního hokeje si ve svém vývoji prošla celou řadou různých názvů. V současné době se používá oficiální název Tipsport Extraliga.⁹³

⁹² LANGR, M. Hokejisté mají po pěti letech zlato! Ve finále zdolali hvězdné Rusy 2:1. *idnes.cz*. [online]. 2010, [cit. 2012-01-22]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/hokejiste-maji-po-peti-letech-zlato-ve-finale-zdolali-hvezdne-rusy-2-1-1g7-/ms-hokej-2010.aspx?c=A100523_211311_ms-hokej-2010_lge

⁹³ Asociace profesionálních týmů ledního hokeje: O nás. [online]. 2011, [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: <http://www.apklh.cz/o-nas/>

Účastníky Tipsport Extraligy jsou v sezóně 2011/2012 tyto hokejové týmy:⁹⁴

1. Bílí tygři Liberec
2. BK Mladá Boleslav
3. HC Energie Karlovy Vary
4. HC ČSOB Pojišťovna Pardubice
5. HC Kometa Brno
6. HC Mountfield (České Budějovice)
7. HC Oceláři Třinec
8. HC Plzeň 1929
9. HC Slavie Praha
10. HC Sparta Praha
11. HC Rytíři Kladno
12. HC Verva Litvínov
13. HC Vítkovice Steel
14. PSG Zlín

Charakteristickým znakem 90. let byly četné odchody našich mladých talentovaných hokejistů do zahraničí, především do zámožské NHL. Český hokej se pomalu začal vyrovnávat s touto situací a i v domácí soutěži zůstávají postupně vynikající hokejisté, kteří jsou schopni předvádět profesionální hokej. Po rozdělení federace se mistrem české Extraligy 1993/94 stává HC Olomouc a hned další sezónu se na výsluní dostává tým Vsetína. Vsetín získává v dalších letech pět titulů mistra za sebou a tuto sérii přerušilo jenom vítězství Sparty v sezóně 1999/00. Následující rok však Vsetín opět slavil titul mistra. Další sezóna patří opět Spartě Praha, kterou v roce 2002/03 střídá ve vedení Slavie. Další sezónu je Slavie druhá a vítězným týmem se stalo mužstvo Zlína. Sezóna 2004/05 je v režii Pardubic a po dva následující roky je mistrem opět Sparta Praha. Historie se částečně opakuje a Spartu střídá následující sezónu Slavie. Po vítězství Karlových Varů v roce 2008/09 se radují opět fanoušci Pardubic. Titul sezóny 2010/11 patří zaslouženě týmu Třince.⁹⁵

⁹⁴ Asociace profesionálních týmů ledního hokeje: Tipsport Extraliga. Týmy ELH. [online]. 2011, [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: <http://www.apklh.cz/tipsport-extraliga/tymy-elh/>

⁹⁵ Hokej.cz: Tipsport Extraliga. Výsledky. *Hokej.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupné z WWW: <http://www.hokej.cz/index.php?lng=CZ&webid=7&view=>

10. Slovenský lední hokej od roku 1993

10.1 Slovenská reprezentace

Samostatná slovenská reprezentace hrála nejprve ve skupině C, kde byla nejlepší a postoupila do skupiny B. V této skupině dosáhla také nejvyšší příčky a v roce 1996 se úspěšně vrací mezi hokejovou elitu, do skupiny A. V základní sestavě se však tehdy Slovensku moc nedařilo a kromě vítězství s Německem a remízy s Kanadou třikrát prohrálo a do čtvrtfinále nepostoupilo.⁹⁶

Další mistrovství světa přinášejí podobné výsledky. V roce 2000 se však Slováci přiblížili zlatu téměř nadosah, ale ve finále narazili právě na český tým. Zlaté medaile si však nenechali nikým vzít v roce 2002, kdy se stali poprvé od rozdělení federace mistry světa. Následující rok získali bronz a v roce 2004 skončili čtvrtí. Od té doby se už Slovensko na mistrovství světa do první čtyřky už neprobojovalo.

10.1.1 Mistrovství světa ve Švédsku 2002

Mistrovství světa se konalo 26. dubna – 11. května ve Švédsku. Zatímco pro český tým znamenalo toto mistrovství pouze páté místo, Slovensko zde zažilo nejslavnější momenty v novodobé hokejové historii. Mužstvo pod vedením Jána Filce nastoupilo v sestavě Lašák, Staňa, Lintner, Milo, Višňovský, Štrbák, Čierny, Bača, Hecl, Smrek, Šatan, Bondra, Pállfy, Pavlikovský, Handzuš, Nagy, Orságh, Bartečko, Tomík, M.Hlinka, Petrovický, Pucher, Somík, Stümpel, Uram.

Slovenský tým se dostává v základní skupině hned za první Finsko, po vítězství nad Ukrajinou a Polskem. V osmifinále poráží favorita šampionátu domácí tým 2:1, Rusko 6:4 a Rakousko 6:3. Ve čtvrtfinále vítězí dokonce i nad Kanadou 3:2. Tento zápas je označován jako klíčový pro slovenskou reprezentaci. Kanada byla celé dvě třetiny ve vedení a před koncem druhé třetiny dává gól Peter Bondra. Kanadáné pak nehrají s takovou jistotou a Miroslav Šatan, kapitán slovenského týmu, vyrovnává. Minutu po něm opět střelí Bondra a v utkání nastává nečekaný obrat. Kanada se už nevzpamatovala a Slovensko postoupilo do finále, kde se střetlo s Ruskem.

⁹⁶ VYHLÍDAL, F., KRÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 270

Finálový zápas vešel do dějin díky šokujícímu začátku. Slovensko dává první gól už ve 22 vteřině hry. Ve 13. minutě střílí Bondra další gól. Druhá třetina je vyrovnaná. Rusové dávají branku a stále útočí. Brankář Ján Lašák odolává. Miroslav Šatan opět střílí gól. Rusové i Slováci hrají s velkým nasazením a vyrovnávají. Ke konci zápasu však Peter Bondra střílí 4. slovenský gól. Rusové se snaží ještě vyhrát v power play, ale marně. Lední hokej má pro rok 2002 novou světovou velmoc. Slovensko se tímto stává mistrem světa.⁹⁷

10.2 Slovenská Extraliga

Podobně jako je tomu v České republice, je nejvyšší hokejovou klubovou soutěží na Slovensku Extraliga ledního hokeje. Tuto soutěž organizuje Slovenský svaz ledního hokeje. Ligová soutěž během svého vývoje často měnila název. V loňském roce se hrála pod názvem Slovnaft Extraliga, v této sezóně je to Tipsport Extraliga. V nejvyšší slovenské soutěži hraje deset týmů. V sezóně 2011/2012 to jsou tato mužstva:

1. HC Košice
2. HC Slovan Bratislava
3. HK 36 Skalica
4. HK Poprad
5. HKM a.s. Zvolen
6. Dukla Trenčín
7. MsHK Žilina a.s.
8. HC 05 Banská Bystrica a.s.
9. MHC Mountfield Martin
10. HK Nitra a.s.

Nejlepším týmem slovenské Extraligy byl v minulé sezóně tým HC Košice. Celkově je nejlepším mužstvem slovenské ligy HC Slovan Bratislava, který se pyšní celkem 14 tituly (7 zlatých, 2 stříbrné, 5 bronzových). Druhá příčka patří týmu HC Košice s 13 tituly (6 zlatých, 5 stříbrných a 2 bronzové). Na třetím místě je Dukla Trenčín, která má ligových 9 titulů (3 zlaté, 4 stříbrné a 2 bronzové)⁹⁸

⁹⁷ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 309- 314

⁹⁸ Slovenský zväz ľadového hokeja: Tipsport Extraliga. Program, výsledky, tabuľky. *szlh.sk* [online]. 2011, [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: http://www.szlh.sk/statistiky/c-080400_1-311

11. Srovnání českého a slovenského ledního hokeje

Po rozdělení Československa se musely obě země vypořádat s podobnými problémy spojenými s otevřením hranic a možností odchodu vynikajících hokejistů do zahraničních klubů, především do zámožské NHL. Postupně se však ligové kluby v obou zemích snaží vytvořit pro talentované hokejisty takové podmínky, které by je udržely v domácí soutěži nebo nalákaly zpět do domácích týmů po „zkušence“ v zahraničí. 90. léta jsou už ve znamení bohatých klubů Extraligy, které si již mohou dovolit investovat do nejlepších hráčů. Profesionální hokejová soutěž tak během několika let zcela změnila svoji podobu, jak v Čechách, tak na Slovensku.

Pokud máme porovnat oblast reprezentačních týmů obou zemí, musíme se zaměřit především na „základní kapitál“, s kterým obě reprezentace v roce 1993 disponují a na situaci, za které došlo k rozdělení československé reprezentace. Trenér Ivan Hlinka se ujímá reprezentace v roce 1991 a na ZOH v Albertville ve Francii dokázalo Československo vybojovat bronz a stejnou medaili si naši hokejisté odnesli i z mistrovství světa 1992, pořádaného v Praze a Bratislavě. Po rozdělení státu zůstává Hlinka reprezentačním trenérem Českého týmu i nadále. Česká republika tak pokračuje v úspěšně nastartované bronzové jízdě a obsazuje třetí místo na mistrovství světa 1993 v Německu.⁹⁹

Zatímco se česká reprezentace drží až na samé špičce světového hokeje, muselo se Slovensko odlepit od úplného dna a dokázat světu kvality svého týmu. Přes skupinu C se proboujvalo do skupiny B, kde obsadilo nejvyšší příčku a v roce 1996 se opět vrací do skupiny A, mezi nejlepší světová mužstva.

Ve finále mistrovství světa se obě mužstva potkávají po rozdělení federace pouze dvakrát. V roce 2000, kdy se podařilo Čechům zvítězit nad Slovenskem 5:3 a obhájit zlato. Podruhé spolu oba týmy bojují v roce 2003 o 3. místo a tentokrát zvítězilo Slovensko 4:2.¹⁰⁰

Přehled umístění na mistrovství světa od roku 1993 je znázorněn v následující tabulce. Slovensko se proboujvalo do skupiny A mistrovství světa v roce 1996.¹⁰¹

⁹⁹ STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, s. 96

¹⁰⁰ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 299, 320.

¹⁰¹ Hokej.cz.: Historie. Reprezentace. Historie.hokej.cz. [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: http://historie.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&id=0&menu_id=220&open_id=221

ROK	ČESKÁ REP.	SLOVENSKO
1993	3.místo	
1994	7. místo	
1995	4. místo	
1996	1. místo	10. místo
1997	3. místo	9. místo
1998	3. místo	7.-8.místo
1999	1. místo	7.-8. místo
2000	1. místo	2. místo
2001	1. místo	7. místo
2002	5. místo	1. místo
2003	4. místo	3. místo
2004	5. místo	4. místo
2005	1. místo	5.-6. místo
2006	2. místo	8. místo
2007	7. místo	6. místo
2008	5. místo	13. místo
2009	6. místo	10. místo
2010	1. místo	12. místo
2011	3. místo	10. místo

Od roku 1993 získala Česká republika na mistrovství světa celkem 11 medailí, z toho 6 zlatých (1996, 1999, 2000, 2001, 2005, 2010), 1 stříbrnou (2006) a 4 bronzové (1993, 1997, 1998, 2011). Vedle těchto úspěchů získala také zlatou medaili na ZOH v Naganu (1998). Slovensko se může pochlubit třemi medailemi, 1 zlatou (2002), 1 stříbrnou (2000) a 1 bronzovou (2003). Vedle vysokých ambicí reprezentačních týmů obou zemí se jednotliví čeští a slovenští hokejisté prosazují v zahraničních ligových soutěžích. Po rozdělení federace se objevují nejlepší hráči především v zámořské NHL. V roce 2008 byla založena Kontinentální hokejová liga (KHL), která navázala na ruskou superligu a je považována za 2. nejlepší

hokejovou ligu světa. V minulosti se v KHL objevili i Dominik Hašek a Jaromír Jágr. V současné době působí v KHL celkem 34 českých hráčů a 3 čeští trenéři, 21 hráčů ze Slovenska a 1 slovenský trenér.¹⁰²

V roce 2011 postihla v souvislosti s působením hokejistů v KHL obě země tragická událost, která se opět zapsala černým písmem do historie hokeje. Při havárii letadla na cestě do ruského Minsku zahynul 7. září 2011 téměř celý tým KHL Lokomotiv Jaroslavl, kde působili tři čeští hokejisté, členové reprezentačního týmu – Jan Marek, Josef Vašíček a Karel Rachůnek a bývalý kapitán slovenské reprezentace Pavol Demitra, jeden z největších hráčů slovenského hokeje. Český hokejový svaz po této události rozhodl, že na památku třech významných hokejistů budou navždy z reprezentace vyřazena čísla dresů 4 (Rachůnek), 15 (Marek) a 63 (Vašíček).¹⁰³

Obě země se od roku 1993 také podílely na organizování mistrovství světa v ledním hokeji. Česká republika v roce 2004 a Slovensko v roce 2011. Šampionát pořádaný v Praze a v Ostravě 2004 přinesl bohužel zklamání oběma reprezentačním týmům. Češi se neprobojovali přes USA ve čtvrtfinále a sen o zlatě v domácí Sazka Aréně (dnešní O₂ Areně) se nekonal. Slovensko mělo více šancí, ale v semifinále jim šanci na zlato překazil v zápase s Kanadou rozhodčí Looker, který neodpískal faul na brankáře Lašáka a umožnil tím Kanadě strelit gól do prázdné branky.¹⁰⁴ Na Slovensku měla naše reprezentace v roce 2011 větší štěstí. V osmifinále se opět týmy obou zemí střetly a výsledek zápasu byl 3:2 pro Čechy. Českému týmu se zde také podařilo dvakrát za sebou porazit Rusko a získat bronz. Slovensku se v posledních letech moc nedaří. Na svém vlastním šampionátu se neprobojovalo ani do semifinále. Pod vedením trenéra z Kanady Glena Hanlona, který byl ihned po skončení šampionátu propuštěn, Slovensko vyhrálo během dvou let pouze čtyři zápasy a neporazilo žádný tým z elitní osmičky.¹⁰⁵

V současné době má slovenská reprezentace nového trenéra, kterým se stal Vladimír Vůjtek. Jak se potvrdilo již několikrát v minulosti, hraje osobnost a

¹⁰² Češi a Slováci v týmech KHL. *khl* [online]. 2012 [cit. 2012-01-28]. Dostupný z WWW: <http://khl-ru.freepage.cz/cesiaslovacivtymech>

¹⁰³ LANGR, M., TOMAS, J., HÁJEK, A. V Rusku spadlo letadlo s hokejisty. Zahynuli i Rachůnek, Marek a Vašíček. *hokejidnes.cz*. [online]. 2011, [cit. 2012-01-28]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/v-rusku-spadlo-letadlo-s-hokejisty-zahynuli-i-rachunek-marek-a-vasicek-1zg/evropa.aspx?c=A110907_150610_evropa_lge

¹⁰⁴ VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, s. 326

¹⁰⁵ TOMAS, J. Slováci vyhořeli, kouč dostal padáka. Přesto řekl: Jsem hrdý na svou práci. *hokej idnes.cz*. [online]. 2011, [cit. 2012-01-22]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/slovaci-vyhoreli-kouc-dostal-padaka-presto-rekl-jsem-hrdy-na-svou-praci-1nk-/ms-hokej-2011.aspx?c=A110519_120846_ms-hokej-2011_cig

charisma trenéra při přípravě a vedení reprezentačních týmů jednu z klíčových rolí vedle dokonalé fyzické přípravy hráčů, týmové spolupráce a taktiky. Jak úspěšný byl výběr pro slovenskou reprezentaci se potvrdí na mistrovství světa 2012 ve Švédsku a Finsku.

V současné době už nemá podle mého názoru význam přemýšlet nad tím, kam by došel československý hokej a jakých úspěchů by dosáhl, pokud by nedošlo k rozdělení federace. Pravdou je, že úspěchy českých a slovenských hokejistů dávají možnost nad touto otázkou i nadále uvažovat, i když po téměř dvaceti letech rozdělené reprezentace se cesty obou států hlavně v posledních letech poněkud rozcházejí. Přesto si však myslím, obě země dokázaly za sto let existence hokeje u nás téměř nemožné. Oproti ostatním hokejovým velmocím náš hokej vzešel z velmi skromných podmínek a dokázal již mnohokrát, že právem patří mezi světovou elitu.

12 Závěr

Lední hokej se stal v průběhu jednoho století vedle fotbalu naším národním sportem. Každý úspěch naší reprezentace dokáže skutečně vyburcovat celý národ. Všichni se zájmem sledují jednotlivé zápasy v televizi nebo na velkých obrazovkách na náměstích po celé republice. Tisíce fanoušků podporují české hokejisty přímo na stadionech a neváhají překonat stovky kilometrů, aby viděli své hrdiny přímo na bojišti a mohli fandit národnímu týmu. Každé jeho vítězství je pak povzbuzením pro všechny doma. A bylo tomu tak i v těžkých dobách naší historie, kdy byl český národ utlačován v područí Rakousko-Uherska. Bylo tomu tak i na konci let třicátých, kdy byl zrazen svými spojenci a vydán napospas fašistického

Německa. Ani během 2. světové války se v Čechách nepřestal hrát hokej a na konci 40. let byl náš národní tým již na takové úrovni, že dokázal vybojovat zlato na mistrovství světa. Šedesátá léta byla poznamenána ruskou okupací Československa a ledová plocha se při zápasech s SSSR mění ve skutečné bojiště za svobodu. Tyto boje přetrvávají téměř dvacet let a náš tým, jako jeden z mála, dokázal ruskou hokejovou velmoc několikrát porazit.

Od roku 1993 se tvoří nové kapitoly v historii již dvou samostatných zemí, které společně dokázaly překonat i nejarputilejší soupeře. I po rozdělení federace oba týmy dokázaly, že mezi hokejovou špičku skutečně patří. Více úspěchů zaznamenala Česká republika, která dokázala získat cenné kovy na mistrovství světa celkem jedenáctkrát, z toho šestkrát ten nejcennější. Slováci se však dokázali probít zpět do elitní skupiny A a po stříbře v roce 2000 vybojovaly titul mistra světa v roce 2002. Velké úspěchy slaví také jednotlivci obou zemí, kteří působí v zahraničních týmech.

Československý hokej však poznamenala také celá řada tragédií, jak osobního, tak celostátního významu. Jednou z nich byla tragická smrt šesti našich reprezentantů na cestě z Paříže do Londýna v roce 1948. V 50. letech to byl především vykonstruovaný proces s hokejisty reprezentačního týmu a jejich nespravedlivé odsouzení totalitní mocí. Další velkou ztrátou pro český hokej byla tragická smrt reprezentačního trenéra a bývalého vynikajícího hráče Ivana Hlinky v roce 2004. Smutné zprávy bohužel neustaly ani v roce minulém, kdy se zřítilo letadlo s hokejovým týmem Lokomotiv Jaroslavl, kde působili tři čeští hokejisté a jeden ze Slovenska. Bohužel i takové události poznamenaly vývoj našeho hokeje a neodmyslitelně se zapsaly do jeho historie.

V současné době, kdy se svět zmítá pod tíhou ekonomické krize, hledají se východiska pro udržení Evropské unie a stability ve světě a slovo vlastenectví již dávno pozbylo svého původního významu, hraje lední hokej opět svoji důležitou roli. Titul mistrů světa z roku 2010 a bronz v roce minulém opět posiluje naše národní sebevědomí a hrdost, že jsme Češi. Vždyť za tím vším stojí sto let usilovných bojů na lední ploše, tisíce hodin tréninků, překonávání sama sebe ve jménu sportovního ducha, týmová sounáležitost, odhodlání a častokrát i sebezapření a osobní oběti českých hokejistů. To, že Česká republika patří mezi nejlepší hokejové velmoci, se nestalo ze dne na den. Průkopníci našeho hokeje se často projeví jako sportovci tělem a duší, když téměř bez financí, s nedokonalou výzbrojí a výstrojí vyrazili do bojů s takovými soupeři, jakými byli Kanadáné,

kteří se snad už s hokejkou v ruce narodili. V současné době, kdy hokejisté nejlepších týmů vydělávají milióny, za jejich přestupy se platí neskutečné sumy, hrají na špičkově vybavených stadionech s dokonalou výzbrojí a výstrojí, mají neustálou péči celého týmu lékařů a masérů, se mohou počátky tohoto sportu jevit poněkud směšně. Rozdíl je vsutku obrovský a kdo ví, kam se lední hokej dostane za dalších sto let. V každém případě si jednotliví aktéři naší hokejové historie zaslouží obdiv a náš dík.

V souvislosti s bohatou historií československého a českého hokeje se nabízí otázka, kam směřuje jeho současný vývoj a jaká bude jeho podoba v blízké budoucnosti. Generace „zlatých hochů“, která v současnosti pomalu „odrástá“ vrcholovým hokejovým soutěžím, zatím nemá srovnatelně kvalitní nástupce. Celkový vývoj ledního hokeje je ovlivněn celou řadou faktorů a mnoho z nich není v České republice právě příznivých. Jedním z faktorů je poměrně nízká porodnost, která nemůže konkurovat silným ročníkům ze 70. let. Další překážkou optimálního vývoje je velmi malá podpora státu v oblasti sportu a ledního hokeje obzvlášť. Finanční prostředky zde hrají velmi důležitou roli hlavně z toho důvodu, že lední hokej je sportem poměrně drahým. Ne všichni rodiče si mohou dovolit podporovat svého potomka, pokud se rozhodne stát se hokejistou a to i v případě, že má talent a vlohy pro tento sport. Stejně jako celá řada jiných sportovních aktivit se stal lední hokej v Čechách hrou pro majetnější vrstvy obyvatel. Doby, kdy se všichni kluci z měst a vesnic s radostí honili celou zimu za pukem, patří dávno minulosti. Jenom běžná hokejová výzbroj a výstroj představuje v současné době náklady v řádech desetitisíců. V některých případech se sice najdou ochotní sponzoři, kteří investují do hokejové mládeže nemalé finanční prostředky, ale z republikového hlediska je to podpora velmi malá. V roce 2012 dochází nejenom ke snížení finančního objemu ze státního rozpočtu pro sport, ale také k úplné absenci finančních prostředků ze společnosti Sazka a.s., které byly určené na podporu sportu. Podle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (viz Státní podpora sportu pro rok 2012) představovala tato podpora celkově 1 miliardu Kč, což v žádném případě není zanedbatelná částka. Ve srovnání s jinými hokejovými velmocemi má ve výchově a podpoře nových talentů Česká republika značné rezervy.

V současné době se objevují další velmi diskutovaná témata související s ledním hokejem u nás. Jedním z nich je budoucnost české extraligy. V posledních letech se dokonce objevily podněty a snahy na opětovné propojení

české a slovenské extraligy. Žádné plány v této oblasti však nebyly dostatečně konkrétní a tato otázka tedy zůstává stále otevřená. Dalším tématem je působení Kontinentální hokejové ligy (KHL) v Praze. Na jedné straně se otevírají nové možnosti v podobě kvalitního hokeje pro diváky. Na straně druhé se objevují oprávněné obavy z odlivu nejen kvalitních hráčů z české extraligy, ale také sponzorů. Celkový dopad těchto plánů na další vývoj českého hokeje je velmi těžké předvídat. Můžeme jenom doufat v obrát k lepšímu a v to, že Česká republika se i přes všechny potíže udrží ve světové hokejové špičce i nadále.

13 Seznam použité literatury

ARCHIV ČTK. Mistři!!! Praha: Unholy Cathedral, 1999, 87 s. ISBN 80-902687-7-3

GUT, K., PACINA, V. Malá encyklopedie ledního hokeje. Praha: Olympia, 1986, 495 s.

HOUŠKA, V., NOVOTNÝ, P. TOP 20 Hokej. České hvězdy. 1. vydání. Praha: Knihcentrum, 1997, 127 s. ISBN 80-86054-13-6

KIRCHNER, J. Zlato pro Ivana. 1. vydání. Praha: Fragment, 2005, 95 s. ISBN 80-253-0171-0

MARTINEC, V., JASANSKÝ, M. Můj život s hokejkou. Hradec Králové: Kruh, 1983, 195 s.

SÁBL, V., SIGMUND, S., GUT, K. Kniha o československém hokeji. Praha: Olympia, 1969, 251 s.

STRÁNSKÝ, J., ONDROUŠEK, K. Historie československého a českého hokeje 1908-1999. Praha: Vyšehrad, 1999, 182 s. ISBN 80-7021-308-6

VLK, G., GUT, K. Zlatá kniha hokeje. Z dějin československého ledního hokeje. Praha: Olympia, 1978, 574 s.

VYHLÍDAL, F., KŘÍŽ, F. Kronika mistrovství světa v ledním hokeji 1920-2005. Praha: Deus, 2005, 341s. ISBN 80-86215-76-8

ZLATOHLAVÝ, V. A KOL. Zlatí hoši. Praha: TC Publishing, 1998, 106 s. ISBN 80-86006-30-1

Internetové zdroje

Asociace profesionálních týmů ledního hokeje: O nás. *apklh.cz* [online]. 2011, [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: <http://www.apklh.cz/o-nas/>

Asociace profesionálních týmů ledního hokeje: Tipsport Extraliga. Týmy ELH. *apklh.cz* [online]. 2011, [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: <http://www.apklh.cz/tipsport-extraliga/tymy-elh/>

Češi a Slováci v týmech KHL. *khl* [online]. 2012 [cit. 2012-01-28]. Dostupný z WWW: <http://khl-ru.freepage.cz/cesiaslovacivtymech>

Hokej.cz.: Historie. Reprezentace. *Historie.hokej.cz.* [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: http://historie.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&id=0&menu_id=220&open_id=221

Hokej.cz: Tipsport Extraliga. Výsledky. *Hokej.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: <http://www.hokej.cz/index.php?lng=CZ&webid=7&view=>

JagrTeam. Jaromír Jágr. [online]. 2010, [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW: <http://www.jagrteam.cz/Eshop/Pages/Static/JaromirJagr.aspx>

JAKOUBEK, J., SUCHAN, O. Stále cítím hořkost, tvrdí Bubník. Nejlepší hokejisté museli do vězení. *Sportreport. lidovky*. [online]. 2010, [cit. 2012-01-14]. Dostupný z WWW: http://sportreport.lidovky.cz/stale-citim-horkost-tvrdi-bubnik-nejlepsi-hokejiste-museli-do-vezeni-12w-/ln-sport-hokej.asp?c=A101006_142121_ln-sport-hokej_vlh

KUBECZKA, J. Ivan Hlinka už třetí třetinu nedohraje. *radio.cz* [online]. 2004, [cit. 2012-01-29]. Dostupný z WWW: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/ivan-hlinka-uz-treti-tretinu-nedohraje>

LANGR, M. Hokejisté mají po pěti letech zlato! Ve finále zdolali hvězdné Rusy 2:1. *hokej idnes.cz*. [online]. 2010, [cit. 2012-01-22]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/hokejiste-maji-po-peti-letech-zlato-ve-finale-zdolali-hvezdne-rusy-2-1-1g7-/ms-hokej-2010.aspx?c=A100523_211311_ms-hokej-2010_lge

LANGR, M. Philadelphia nominovala Jágra na Masterton Trophy za oddanost hokeji. *hokej idnes.cz*. [online]. 2010, [cit. 2012-01-22]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/philadelphia-nominovala-jagra-na-masterton-trophy-za-oddanost-hokeji-12y-/nhl.aspx?c=A120315_105931_nhl_lge

LANGR, M., TOMAS, J., HÁJEK, A. V Rusku spadlo letadlo s hokejisty. Zahynuli i Rachůnek, Marek a Vašíček. *hokejidnes.cz*. [online]. 2011, [cit. 2012-01-28]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/v-rusku-spadlo-letadlo-s-hokejisty-zahynuli-i-rachunek-marek-a-vasicek-1zg-/evropa.aspx?c=A110907_150610_evropa_lge

NAHODIL, R. LTC Praha. *LTC Praha: Web o legendárním hokejovém klubu* [online]. 2010 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z: <http://www.ltcp Praha.ic.cz/index.php>

Organizační výbor MS v ledním hokeji 2004: Slováci se zlobí:finále nám sebral rozhodčí. *mshokej2004.cz* [online]. 2004, [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: http://www.mshokej2004.cz/www/index.php?action=main_article&id=1071&subject=1&sessid=14f702a063d9c2f3d9a370a62cbfabe0

Slovenský zväz ľadového hokeja: Tipsport Extraliga. Program, výsledky, tabuľky. *szlh.sk* [online]. 2011 , [cit. 2012-01-21].

Dostupný z WWW: http://www.szlh.sk/statistiky/c-080400_1-311

ŠÍROVÁ, T. Trosky letadla s československými hokejisty nenašli. Zabil je sebevědomý pilot. *Technet.idnes*. [online]. 2011, [cit. 2012-01-14]. Dostupný z WWW: http://technet.idnes.cz/trosky-letadla-s-ceskoslovenskymi-hokejisty-nenasli-zabil-je-sebevedomy-pilot-g0m-/tec_technika.aspx?c=A110911_155221_tec_technika_kuz

TOMAS, J. Slováci vyhořeli, kouč dostal padáka. Přesto řekl:Jsem hrdý na svou práci. . *hokej idnes.cz*. [online]. 2011, [cit. 2012-01-22]. Dostupný z WWW: http://hokej.idnes.cz/slovaci-vyhořeli-kouc-dostal-padaka-presto-rekl-jsem-hrdy-na-svou-praci-1nk-/ms-hokej-2011.aspx?c=A110519_120846_ms-hokej-2011_cig

Oficiální webové stránky hokejových klubů:

HC MOUNTFIELD A.S. *Hokejcb* [online]. České Budějovice, 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.hokejcb.cz/index.asp>

BK MLADÁ BOLESLAV A.S. *BK Boleslav* [online]. 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.bkboleslav.cz/index.asp>

HC SPARTA PRAHA A.S. *HC Sparta Praha* [online]. Praha, 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW: <http://www.hcsparta.cz/>

HC SLEZAN OPAVA. *HC Slezan Opava* [online]. Opava, 2012 [cit. 2012-01-29].
Dostupné z WWW: <http://www.hcslezan.cz/index.asp>

HOKEJOVÝ KLUB HC VÍTKOVICE STEEL A.S. *HC Vítkovice Steel: Vicemistr
Extraligy 2010/2011* [online]. Ostrava, 2012 [cit. 2012-01-29]. Dostupné z WWW:
<http://www.hc-vitkovice.cz/index.php>

14 Přílohy

Rok 1920

Zleva: Dušek (trenér), Loos, Šroubek, Palouš, Hartman, Peka (v civilu), Kád' a, Vindyš.

- **1. MS 1920 (24. - 30. dubna, Antverpy, Belgie)**

Hráno v rámci her VII. olympiády za účasti sedmi mužstev.

- **Pořadí:** 1. Kanada, 2. USA, **3. ČSR**, 4. Švédsko, 5. Švýcarsko, 6. Belgie, Francie.

- **Výsledky našeho mužstva:** Kanada 0:15, USA 0:16, Švédsko 1:0.

- **Reprezentovali:** Wälzer, Peka - Palouš, Vindyš, Hartman, Šroubek (1 gól), Pešek - Kád' a, V. Loos, Kotrba, J. Loos.

1930

Československá reprezentace 1930

Reprezentovali: Peka, J. Pospíšil - Pušbauer, Krásl, Král, Dorasil (1), Maleček, Hromádka, Tožička, Švihovec, Steigenöfer, Heinz.

4. MS 1930 (1. - 2. února a 9. - 10. února, Berlín, Německo a Chamonix, Francie)

Pro nepřízeň počasí byl turnaje několikrát přeložen. Dvanáct účastníků, hráno výjimečně vylučovacím způsobem. ČSR byla vyřazena Švýcarskem, Kanada postoupila přímo do finále proti Německu a zvítězila 6:1. Semifinále: Německo - Švýcarsko 2:1.

Pořadí: 1. Kanada, 2. Německo, 3. Švýcarsko, 4. Rakousko, 5. Polsko, **6. - 9. ČSR**, Francie, Japonsko a Maďarsko, 10. - 12. Belgie, Itálie a Velká Británie.

1947

Zlato pro bývalé Československo poprvé získala naše reprezentace v roce 1947 v Praze. V domácím prostředí jsme pouze jednou prohráli s pozdějším stříbrným Švédskem 1:2. Dalších šest soupeřů na nás však nestačilo. Porazili jsme Rakousko 13:5, Švýcarsko a tým Spojených států 6:1, Polsko jsme lehce porazili 12:0, Rumunsko odešlo porazeno 23:1 a Belgie dokonce 24:0.

Reprezentovali: Modrý, Jarkovský - Pácalt, Sláma (3), Trousílek (2), Pokorný (2), Šťovík (3) - Troják (5), Zábrodský (29), Konopásek (14) - Roziňák (1), Bouzek (2), Stibor (5) - Kus (4), Drobný (15). Trenér Buckna.

Pořadí: 1. ČSR, 2. Švédsko, 3. Rakousko, 4. Švýcarsko, 5. USA, 6. Polsko, 7. Rumunsko, 8. Belgie.

1955

22. MS 1955 (25. února - 6. března, Krefeld, Düsseldorf, Dortmund, Kolín n. R.n NSR)

Čtrnáct účastníků rozděleno podle výkonnosti do dvou skupin, hráno jednokolově každý s každým.

Reprezentovali: Jiří Hanzl, Jendek - Gut (2), Bacílek (1), Lidral, V. Bubník, Kasper (1) - Vl. Bubník (17), Bartoň (11), Danda (2) - Hajšman (3), V. Zábrodský (13), Pantůček (4) - Rejman (2), Sedlák (4), Sekyra (2) - Vidlák (1). Trenér Bouzek.

Pořadí: 1. Kanada, 2. SSSR, **3. ČSR**, 4. USA, 5. Švédsko, 6. NSR, 7. Polsko, 8. Švýcarsko, 9. Finsko, další pořadí ze skupiny B: 10. Itálie, 11. Rakousko, 12. Nizozemsko, 13. Jugoslávie, 14. Belgie.

Použité fotografie ze zdrojů :

ARCHIV ČTK. Mistři!!! Praha: Unholy Cathedral, 1999, 87 s. ISBN 80-902687-7-3

Hokej.cz.: Historie. Reprezentace. *Historie.hokej.cz.* [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW:

http://historie.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&id=0&menu_id=220&open_id=221

Použité fotografie ze zdrojů :

ARCHIV ČTK. Mistři!!! Praha: Unholy Cathedral, 1999, 87 s. ISBN 80-902687-7-3

Hokej.cz.: Historie. Reprezentace. *Historie.hokej.cz.* [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW:

http://historie.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&id=0&menu_id=220&open_id=221

Osobnosti :

Ivan Hlinka (1950-2004)

Vladimír Růžička (1963)

Jaromír Jágr (1972)

Použité fotografie ze zdrojů :

ARCHIV ČTK. Mistři!!! Praha: Unholy Cathedral, 1999, 87 s. ISBN 80-902687-7-3

Hokej.cz.: Historie. Reprezentace. *Historie.hokej.cz.* [online]. 2011 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW:

http://historie.hokej.cz/index.php?view=clanek&lng=CZ&id=0&menu_id=220&open_id=221